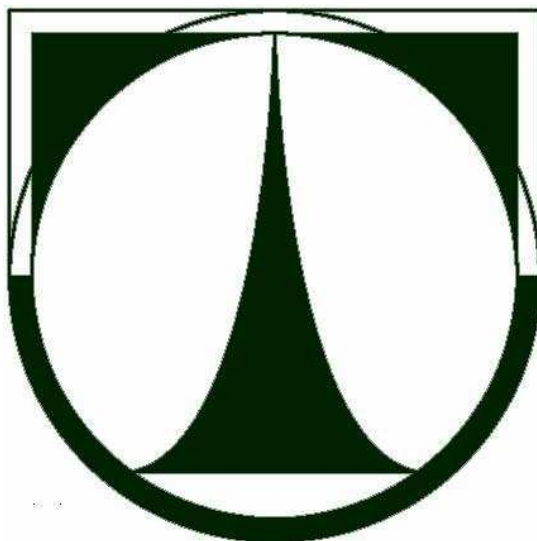

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2011

Bc. Michal Horáček

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

Studijní program: N 6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Podniková ekonomika

Finanční účetnictví jako zdroj informací pro rozhodování a řízení podniku

Finance accounting as an information source for making decisions and operating management

DP-EF-KFÚ-2011-25

Bc. Michal Horáček

Vedoucí práce: Ing. Jana Šmídová, katedra financí a účetnictví

Konzultant: Ing. Robin Horák, Úřad práce v Liberci, projektový manažer

Počet stran: 89

Počet příloh: 5

Datum odevzdání: 4. 1. 2011

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Michal HORÁČEK**

Osobní číslo: **E08000133**

Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Podniková ekonomika**

Název tématu: **Finanční účetnictví jako zdroj informací pro rozhodování a řízení podniku**

Zadávací katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Vymezení finančního účetnictví jako zdroje informací, obecné zásady a principy
2. Zaměření finančního účetnictví na zjišťování výsledku hospodaření v průběhu a na konci období
3. Zisk jako zdroj informací pro rozhodování a řízení v navazujících oblastech
4. Rozhodování o rozdělení a použití zisku

V Liberci dne 31. října 2010

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

65 normostran

Forma zpracování diplomové práce:

tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. KOVANICOVÁ, D. Abeceda účetních znalostí pro každého. 19. vyd. Praha: Polygon, 2007. 440 s. ISBN 978-80-7273-143-5.
2. SEDLÁČEK, J. Účetnictví podnikatelů po vstupu do Evropské unie. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004. 292 s. ISBN 80-7179-859-2.
3. SEDLÁČEK, J. Účetnictví pro manažery. 3. vyd. Praha: Grada, 2005. 228 s. ISBN 80-247-1195-8.
4. PEŠTUKA, J. České účetní standardy. 4. vyd. Praha: Eurounion, 2007. 295 s. ISBN 80-7317-057-4.
5. PETŘÍK, T. Ekonomické a finanční řízení firmy. 2. vyd. Praha: Grada, 2009. 735 s. ISBN 80-247-1046-3.
6. RYLOVÁ, Z. et al. Daňové zákony 2009. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2008. 192 s. ISBN 978-80-251-2366-9.
7. LOUŠA, F. Zákon o účetnictví v praxi. 4. vyd. Praha: Grada, 2009. 136 s. ISBN 978-80-247-2942-8.
8. JOSKOVÁ, L., PRAVDA, P. Obchodní zákoník 2010 úplné znění s úvodním komentářem. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 112 s. ISBN 978-80-247-3020-2.
9. AMBROŽ, J. Daň z příjmů a účetní závěrka. 1. vyd. Praha: Koršach, 2009. 152 s. ISBN 978-80-86296-30-2.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Jana Šmídová

Katedra financí a účetnictví

Konzultant diplomové práce:

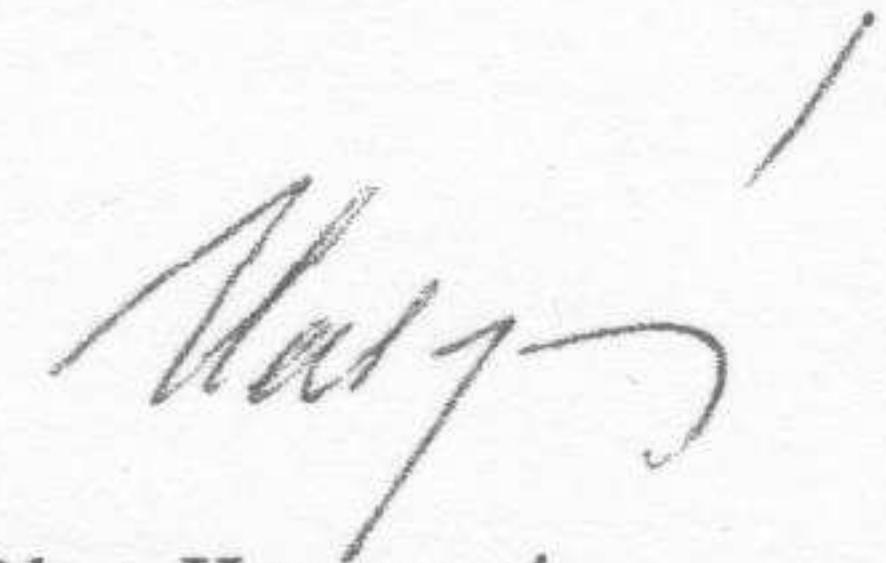
Ing. Robin Horák

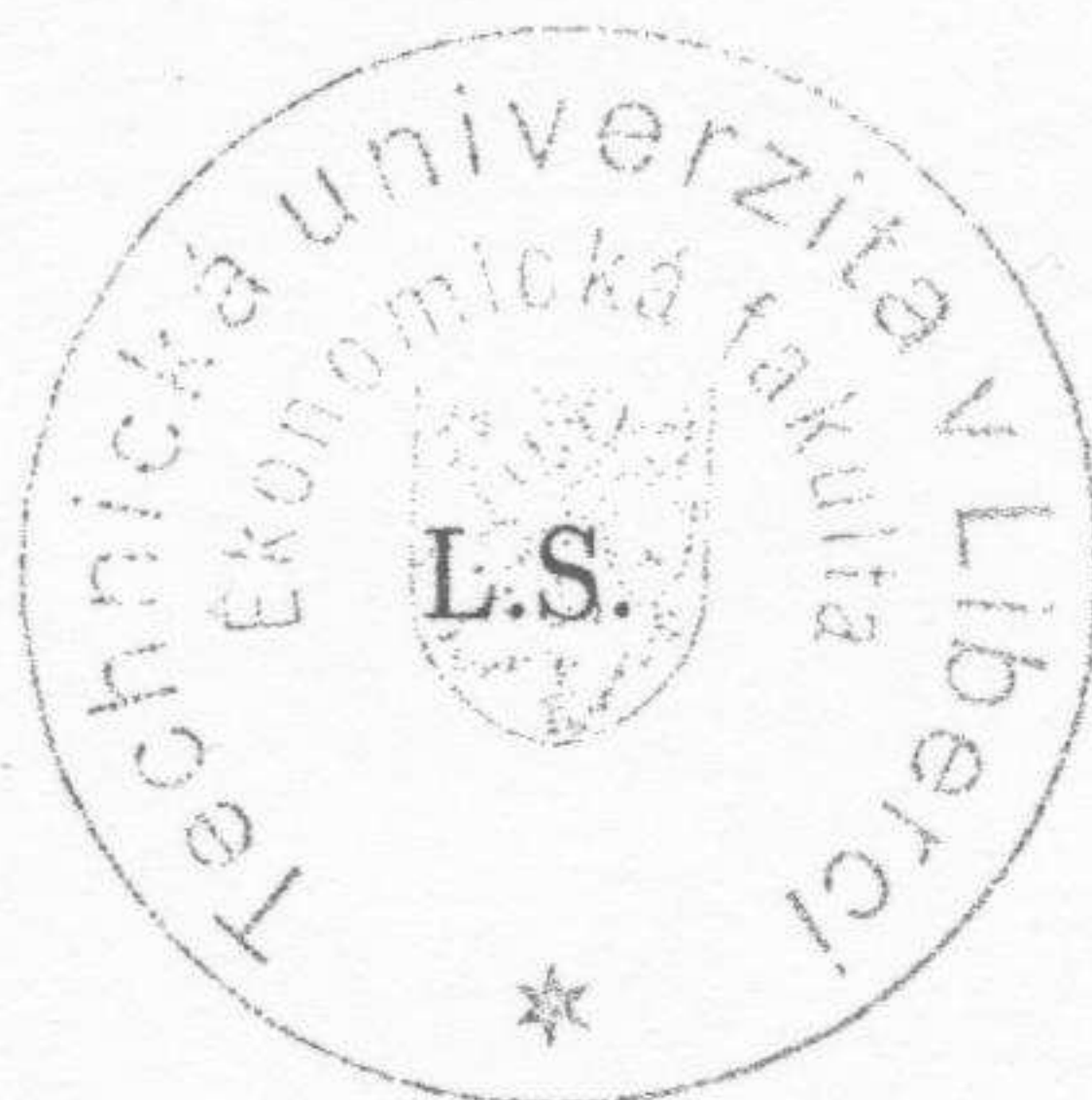
Datum zadání diplomové práce:

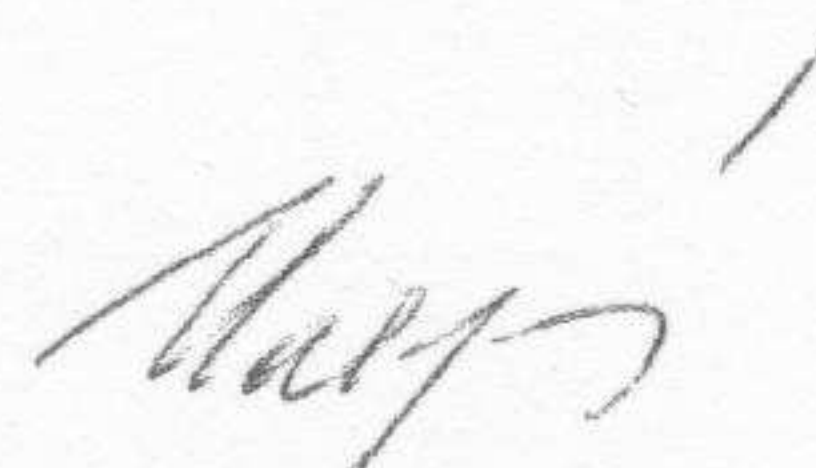
31. října 2010

Termín odevzdání diplomové práce:

6. května 2011

doc. Dr. Ing. Olga Hasprová
děkanka

doc. Dr. Ing. Olga Hasprová
vedoucí katedry

V Liberci dne 31. října 2010

Byl jsem seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 - školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé diplomové práce a konzultantem.

V Liberci, 3. 1. 2010

Anotace v češtině

Tato diplomová práce je zaměřena na finanční účetnictví a jeho využití v konkrétním podniku. Cílem této práce je pomocí údajů získaných z finančního účetnictví rozbor vzniklých situací a možnosti následných řešení. V teoretické části jsou vymezeny základní pojmy, zejména pak účetní závěrka. Kromě principů účetnictví je zde zmíněna i důležitost ekonomického software, který je nedílnou součástí řízení firmy. Praktická část je zaměřena na využití účetního systému coby zdroje dat pro další analýzy a dále na jeho úlohu v řízení podniku. Vybraná data jsou zpracovávána metodami finanční analýzy. Tyto údaje byly použity také k porovnání s podnikem ze stejného odvětví a k návrhům řešení daných situací. Následuje postup výpočtu zisku, jeho rozdělení a plán budoucího vývoje. Poslední část práce analyzuje investiční kroky, tj. posouzení a prospěšnosti investičních příležitostí pro daný podnik.

Klíčová slova

Účetnictví, účetní závěrka, informační systém, plánování, investice, zisk, náklady, výnosy, finanční analýza.

Annotation in English

This diploma thesis is focused on finance accounting and his usage in a selected company. The aim of the thesis is to analyse incurred situations from data financial accounting and possible solutions resulting from these situations. Important concepts are defined in a theoretical part, especially accounts final. In addition to accounting principles there is mentioned here economic importance of software, because it is an integral part of a company management. The case study analyzes a usage of the information system, his help in operating company and as a source of information for further analysis. Selected data are analysed by methods of a financial analysis. Also there is a comparison with another company and planning of a future trend. Last part of the thesis analyzes investment opportunities of the company – where to invest and the assessed profit.

Keywords

Accounting, accounts final, information system, planning, investments, profit, costs, revenues, finance analysis.

Poděkování

Chtěl bych upřímně poděkovat Ing. Janě Šmídové
za vedení mé diplomové práce a zvláště rady, komentáře,
zkušenosti a strávený čas, které mi vedením diplomové práce věnovala.

Obsah

Obsah	7
Seznam tabulek	9
Seznam obrázků	10
Úvod	11
1. Účetnictví	12
1.1. Vztah finančního a manažerského účetnictví	12
1.2. Povinnost vedení účetnictví	13
1.3. Evidence	14
1.4. Funkce účetnictví	15
1.4.1. Obecné zásady	16
1.4.2. Obecné postupy	16
1.5. Zahájení účetního období	19
1.6. Účtování v průběhu účetního období	19
1.7. Ukončení účetního období	19
2. Účetní závěrka	23
2. 1. Vymezení	23
2. 2. Přípravné práce	25
2. 3. Výkazy účetní závěrky	29
2. 3. 1. Rozvaha	29
2. 3. 2. Výkaz zisků a ztrát	30
2. 3. 3. Příloha k účetní závěrce	31
2. 3. 4. Cash-flow (přehled o peněžních tocích)	32
2. 3. 5. Přehled o změnách vlastního kapitálu	33
2. 4. Schválení účetní závěrky	33
2. 5. Zveřejnění účetní závěrky	34
2. 6. Archivace	34
3. Elektronická forma vedení účetnictví	35
3.1. Rizika vedení elektronické formy účetnictví	35
3.2. Eliminace rizik	36
4. Praktická část - využití účetnictví pro rozhodování a řízení firmy ABC	38
4. 1. Představení společnosti	38
4. 1. 1. Historie a předmět činnosti	38
4. 2. Používané účetní metody, zásady a způsoby oceňování	38
4. 2. 1. Způsoby ocenění	39
4. 2. 2. Stanovení reprodukční pořizovací ceny	39
4. 2. 3. Druhy vedlejších nákladů zahrnovaných do pořizovací ceny	39
4. 2. 4. Způsob stanovení opravných položek	40
4. 2. 5. Odpisové plány a metody pro účetní odpisy	40
4. 2. 6. Přepočet cizích měn na českou	40
4. 3. Informační systém účetní jednotky	41
4. 3. 1. Vztahy s dodavatelem informačního systému	41
4. 3. 2. Uživatelé systému	42

5. Využití údajů z účetního programu	44
5. 1. Řízení skladu a zakázek	44
5. 1. 1. Skladové rozdíly	46
5. 2. Platby	47
5. 3. Možnosti vylepšení	48
6. Finanční analýza v podniku ABC	49
6. 1. Význam	49
6. 2. Uživatelé	49
6. 3. Analýza poměrových ukazatelů	50
6. 3. 1. Ukazatele rentability	51
6. 3. 2. Ukazatele aktivity	52
6. 3. 3. Ukazatele likvidity	54
6. 3. 4. Ukazatele zadluženosti	55
6. 4. Porovnání údajů s konkurenční firmou XYZ	56
6. 5. Shrnutí a návrh řešení	59
7. Zisk a jeho rozdělení	61
7. 1. Zisk v prvním roce podnikání	61
7. 2. Finanční plán	63
7. 2. 1. Plán provozních výnosů	63
7. 2. 2. Plán provozních nákladů	64
7. 2. 3. Finanční a mimořádné náklady a výnosy	66
7. 2. 4. Plánový výkaz zisku a ztráty	67
7. 3. Možnosti rozdělení zisku	68
8. Možnosti investic	69
8. 1. Úvěr jako zdroj financování	69
8. 2. Možnosti investic	70
8. 2. 1. Efektivnost jednotlivých obchodů	70
8. 2. 2. Investice do stávajícího eshopu A	72
8. 2. 3. Investice do nového eshopu	74
8. 2. 4. Další možnosti	76
9. Závěr	77
10. Seznam literatury	79
11. Seznam příloh	81

Seznam obrázků

Obrázek 1: Vztah finančního, daňového a manažerského účetnictví	13
Obrázek 2: Uhrazení závazku dodavateli z bankovního úvěru	18
Obrázek 3: Struktura aktivních a pasivních účtů	18
Obrázek 4: Vzor účetního deníku	18
Obrázek 5: Převod disponibilního zisku	22
Obrázek 6: Porovnání údajů ROA ABC, s. r. o a XYZ, s. r. o.	58
Obrázek 7: Vývoj vázanosti celkových aktiv ABC, s. r. o. a XYZ, s. r. o.	60
Obrázek 8: Rozvaha ABC, s. r. o. za rok 2008	61
Obrázek 9: Výkaz zisku a ztráty ABC, s. r. o. za rok 2008	61
Obrázek 10: Vývoj tržeb ABC, s. r. o.	64
Obrázek 11: Podíl jednotlivých obchodů na tržbách	71
Obrázek 12: Vývoj tržeb eshopu A	72
Obrázek 13: Podíl jednotlivých obchodů na tržbách po zavedení eshopu D	75

Seznam tabulek

Tabulka 1: Dělení nákladů a výnosů	20
Tabulka 2: Majetek a jeho financování - struktura rozvahy	30
Tabulka 3: Eliminace rizik	36
Tabulka 4: Způsoby oceňování v ABC, s. r. o.	39
Tabulka 5: Uživatelé ekonomického software v ABC, s. r. o.	43
Tabulka 6: Stavby v Altus Vario v práci se zakázkou	45
Tabulka 7: Doba obratu zásob	46
Tabulka 8: Ukazatelé rentability v podniku ABC, s. r. o.	51
Tabulka 9: Ukazatelé aktivity v podniku ABC, s. r. o.	53
Tabulka 10: Ukazatelé likvidity v podniku ABC, s. r. o.	54
Tabulka 11: Ukazatelé zadluženosti v podniku ABC, s. r. o.	55
Tabulka 12: Ukazatelé finanční analýzy XYZ, s. r. o.	57
Tabulka 13: Porovnání ukazatelů likvidity ABC, s. r. o. a XYZ, s. r. o.	59
Tabulka 14: Plánované výnosy ABC, s. r. o.	64
Tabulka 15: Vývoj marže	65
Tabulka 16: Plánované náklady ABC, s. r. o.	66
Tabulka 17: Plánový výkaz zisku a ztráty ABC, s. r. o.	67
Tabulka 18: Nákladovost výnosů ABC, s. r. o.	71
Tabulka 19: Marketingové kroky ABC, s. r. o.	73
Tabulka 20: Nákladovost výnosů ABC, s. r. o. po spuštění nového obchodu	75

Úvod

Účetnictví je velmi důležitý proces, který musí každá správně fungující společnost zvládnout. Kromě samotné podstaty může ale nabídnout i jiné informace, stačí se jen na ně podívat z toho správného úhlu.

To může následně posloužit k rozhodování o investování nebo třeba o tom, zdali si vzít úvěr. Tento logický mechanismus tak neslouží jen pro finanční úřady a vyměření daně, ale také pro manažery a všechny osoby, kteří se podílí na jakémkoli rozhodovacím a řídicím procesu v podniku. Cílem této práce je poodhalit právě tyto možnosti. Z účetnictví se totiž dají lehce sestavit různé finanční analýzy a plány.

Samozřejmě, že to ale nebude jasně daný návod pro rozhodovací a řídicí procesy, protože každý podnikatelský subjekt má jiné poslání a cíle. Proto lze určitě říci, že co bude v jedné společnosti za ideální, to v té druhé správná volba být nemusí.

Důležitou stránkou jsou zdroje informací o podnicích. Určitě se nedá říci, že by dal každý s otevřenou náručí nahlédnout do svých finančních toků, což také účetnictví mimo jiné představuje. Tento handicap může pak částečně smazat obchodní rejstřík, kde je část údajů zveřejněna.

Další podstatnou věcí je pak kvalitní software pro vedení účetnictví, protože právě z něho jsou čerpány informace, a tudíž je potřeba se zmínit i o něm.

Cílem této práce je tak rozšíření pohledu rozšíření pohledu na samotné účetnictví a hlavně jeho využití v řízení a následném rozhodování.

1. Účetnictví

Obecně lze říci, že neexistuje jasně daná definice a každý může mít na věc jiný pohled, který se ale zakládá na stejném základě.

Možná nejvýstižnější a nejtrefnější je ta, která účetnictví dává jako nástroj pro sledování a zobrazení stavů, toků a výsledků podnikatelské činnosti v penězích. Je to uspořádaný systém evidence s pravidly určenými zákonem o účetnictví a dalšími zákony, na které je v zákoně o účetnictví odkazováno. Pro příklad můžeme uvést třeba občanský zákoník, obchodní zákoník nebo zákon o dani z příjmu. Tato poučka je v mnohých učebnicích a opírá se o ní i J. Brada¹ ve své knize.

Pro další příklad můžeme uvést V. Staňka², jenž ve své publikaci definuje účetnictví jako systém, který nám poskytuje informace o tom, co se děje s penězi vloženými do podniku. V systému podvojného účetnictví nám toto dává informaci o tom, jak bylo naloženo s finančními prostředky vloženými do podniku. Říká nám, jaké jsou zdroje financování a jak a do čeho jsou tyto prostředky investovány.

Výstižná je ale také určitě definice J. Fíbrové³, která definuje účetnictví jako uspořádaný systém informací, který v peněžním vyjádření zobrazuje podnikatelský proces. Pokud se pak na celou věc podíváme do zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, tak ten v §2 upravuje účetnictví jako účtování o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, nákladů, výnosů a výsledku hospodaření.

Většina autorů se shoduje na tom, že lze rozlišit tři základní druhy účetnictví. Jedná se o finanční, daňové a manažerské účetnictví.

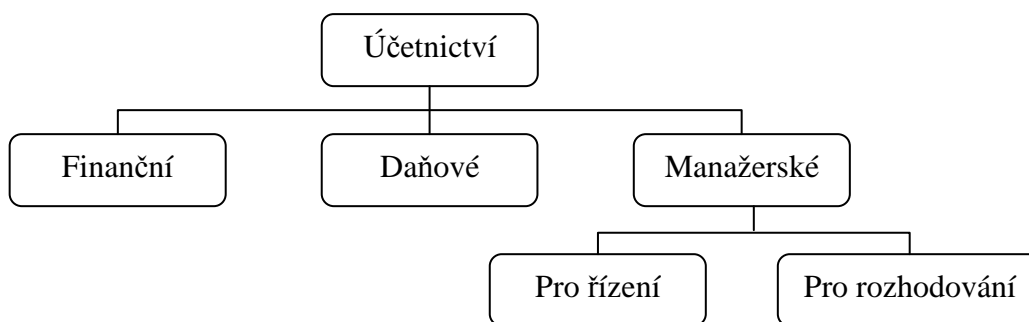
1. 1. Vztah finančního a manažerského účetnictví

Jak je vidět z obrázku 1, účetnictví můžeme rozdělit na finanční, daňové a manažerské. Na každé se pak pohlíží trochu jinak, protože plní odlišné funkce.

¹ BRADA, J. Základy účetnictví I., s. 9

² STANĚK, V. Zvyšování výkonnosti procesním řízením nákladů, s. 35

³ FIBÍROVÁ, J., ŠOLJAKOVÁ, L., WAGNER, J. Nákladové a manažerské účetnictví 1, s. 14

Obrázek 1: Vztah finančního, daňového a manažerského účetnictví
 Zdroj: KRÁL, B. a kol., Manažerské účetnictví. s. 23

Finanční účetnictví primárně poskytuje informace ve formě výkazů pro externí uživatele. Jedná se zejména o vlastníky, investory, banky, věřitele a jiné. Musí splňovat mimo jiné i srovnatelnost mezi jednotlivými podniky ve vykazovaných údajích. Proto je finanční účetnictví určitým způsobem regulováno ze strany státu v podobě zákonných předpisů, vše je upraveno v zákoně o účetnictví, který pak následně odkazuje i na další zákony, pro příklad můžeme uvést obchodní zákoník, občanský zákoník, zákon o dani z příjmů, zákon o dani z přidané hodnoty nebo zákon o cenných papírech.

Naproti tomu pak stojí manažerské účetnictví se svým subsystémem vnitropodnikového účetnictví. To slouží zejména pro interní uživatele, jako jsou vedoucí, manažeři či TOP management. Zatímco finanční účetnictví je státem regulováno, manažerské účetnictví je (až na výjimky) plně v kompetenci daného podniku, který ho organizuje dle svých interních potřeb. Manažeři si ho tak mohou uzpůsobit k obrazu svému.

1. 2. Povinnost vedení účetnictví

Na finanční účetnictví můžeme pohlížet z různých směrů, v podstatě však jde o proces, který musí dodržovat každý, kdo ho vede. Podle zákona o účetnictví §1 (zákon č. 563/1991 Sb.) druhého odstavce to jsou tyto subjekty:

- všechny právnické osoby sídlící v ČR,
- zahraniční osoby, pokud na území ČR podnikají nebo provozují jinou činnost podle zvláštních právních předpisů,

- organizační složky státu (jako například městské policie a úřady) ⁴,
- fyzické osoby zapsané v obchodním rejstříku,
- ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli, a jejich obrat je podle zákona o dani z přidané hodnoty více než 25.000.000 Kč,
- ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí, nebo ty, které jsou podnikateli a jsou účastníky sdružení bez právní subjektivity (politické strany, hnutí, církve, odborové svazy) ⁴,
- ostatní fyzické osoby ⁴.

Tyto subjekty tedy vedou účetnictví, což je zobrazení určitého stavu a finančních toků v peněžních jednotkách. Můžeme to nazvat také jako způsob zobrazení podnikatelského procesu.

I přes toto může účetnictví plnit informativní funkci a samozřejmě se podle těchto údajů dělají i důležitá rozhodnutí.

1. 3. Evidence

K tomu všemu je důležitá precizní evidence. Každá operace, jež bude zahrnuta do účetnictví, musí být také zaznamenána na dokladu, který musí splňovat tyto požadavky uvedené v §11 zákona o účetnictví platné právní úpravy:

- označení dokladu,
- obsah účetního případu a účastníci,
- peněžní částka nebo údaj o množství a ceně,
- datum vyhotovení,
- datum uskutečnění,
- podpis odpovědné osoby za účetní případ,
- podpis účetního dle §33a o průkaznosti účetního záznamu.

Pokud se vyskytne na tomto formuláři chyba, je možné ji opravit. A to buď jednoduchým škrtnutím a napsáním pravdivého údaje, nebo účetní cestou, kde se v praxi doučtuje rozdíl.

⁴ dle zvláštních předpisů

Při těchto postupech se nesmí používat takzvané bělítko, čitelný musí být totiž i původní údaj.

Na správně vyplněný doklad se pak provede předkontace, což znamená vlastní čísla účtů s částkami. Ta je buď přímo na formuláři, nebo se k tomu používá předkontační razítko.

Pokud máme vše splněno, tak se vše zaúčtuje do účetního deníku. Ten je uzpůsoben tak, že operace tam jsou řazeny z chronologického hlediska. Naproti tomu v hlavní knize jsou záznamy řazeny věcně, to znamená, že jsou snadno vidět položky konkrétního účtu, který si můžeme také analyticky rozvrstvit. V praxi se ale používá saldokonto, což je pomocná účetní kniha, která obsahuje jednotlivé účty pro každého dodavatele a odběratele. Pomocí této knihy tak rázem víme konkrétní pohledávky a závazky u jednotlivých odběratelů a dodavatelů. Tento problém je pak možno vyřešit i použitím správného účetního systému, což bude zmíněno v praktické části kapitole 5. 2.

Důležité však je, že údaje jak v deníku, tak i v knize jsou stejné. Jde o jejich jiné uspořádání. A právě toto může sloužit v důležitých procesech podniku. Více těmto výkazům bude věnováno v kapitole 1. 4. 2.

1. 4. Funkce účetnictví

Dá se říci, že základ je rozdělit si svůj majetek na aktiva a pasiva. Aktiva představují formu, v jaké podnik majetek vlastní, pasiva pak jsou pohled na zdroje, ze kterých je financován. Pro příklad můžeme uvést 10.000 Kč na bankovním účtu a 5.000 Kč v pokladně (aktiva). Tyto peníze společnost získala bankovní úvěrem v hodnotě 15.000 Kč, což je pasivum.

Aktiva lze rozdělit na:

- pohledávky za upsaný základní kapitál,
- stálá (dlouhodobý hmotný, nehmotný a finanční majetek),
- oběžná (zásoby, pohledávky a krátkodobý finanční majetek),
- ostatní (časové rozlišení).

Pasiva pak dělíme na:

- vlastní zdroje (základní kapitál, kapitálové a rezervní fondy),
- cizí zdroje (rezervy, dlouhodobé a krátkodobé závazky),
- ostatní (časové rozlišení).

1. 4. 1. Obecné zásady

Každá účetní jednotka musí ctít tzv. obecné účetní zásady dle §8 zákona o účetnictví (zákon č. 563/1991 Sb.). Podle nich se pak musí řídit, jedná se především o toto:

- časové rozlišení nákladů a výnosů, což znamená jejich účtování v období, se kterým časově souvisí,
- věrné a poctivé zobrazení (dle §7 zákona o účetnictví),
- vymezení okamžiku realizace (vymezení okamžiku, ve kterém lze účtovat na výnosové a nákladové účty),
- vymezení účetní jednotky (uzavřený celek, ve kterém se účetnictví vede),
- zákaz kompenzace (účtování o aktivech, pasivech, nákladech, výnosech v účetních knihách odděleně a bez vzájemného zúčtování),
- nepřetržité pokračování činnosti (předpoklad neomezeného trvání podniku),
- stálost metod (nesmí se měnit v průběhu účetního období způsoby oceňování, metody odpisování, postupy účtování, uspořádání, strukturu a obsah položek účetní závěrky),
- oceňování majetku historickými cenami (oceňování v okamžiku pořízení),
- zásada opatrnosti (nepřeceňovat aktiva směrem nahoru a naopak nepodceňovat pasiva směrem dolů),
- bilanční kontinuita (rovnost konečných a následně počátečních stavů),
- zásada materiálnosti (obsáhlost správných informací v dokladech).

1. 4. 2. Obecné postupy

Každá společnost se snaží dosahovat co největšího zisku. K tomu používá peníze, zaměstnance, materiál a další prostředky. Pokud dojde k jakémukoli toku z těchto položek, účetnictví to zaznamená. Dochází jak k ekonomickým tokům, tak i těm finančním.

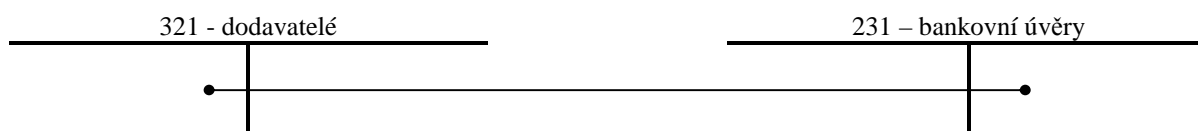
Pro věrohodné zobrazení je poměrně důležité rozdělení položek na aktiva a pasiva. I u tohoto se musí zachovat, že se obě tyto položky se musí ke dni sestavení účetní závěrky

(více v kapitole 2. 1.) rovnat. Po každé účetní operaci to ale neplatí, protože v účetnictví se objeví náklady a výnosy, jež budou podrobněji rozebrány v kapitole 1. 7.

Obecně existují v pohybu aktiv a pasiv v rozvahových operacích čtyři možnosti. První je ta, že obě položky přibudou. Příkladem může být faktura došlá od dodavatele a její vyúčtování. Další možnost je, že nám obě tyto položky ubudou, což může představovat splacení úvěru.

Z toho nám pak plynou další situace, které mohou nastat. Buď se zaznamená úbytek i přírůstek jen aktiv, nebo totéž jen s pasivy. U aktiv lze uvést případ uhrazení faktury od odběratele, u pasiv pak uhrazení našeho závazku bankovním úvěrem.

Otázkou však je, jak se budou tyto situace zaznamenávat. Ideální případ pro vysvětlení je účetní kniha, kde jsou údaje řazeny věcně (tedy podle jednotlivých účtů).

Obrázek 2: Uhrazení závazku dodavateli z bankovního úvěru
Zdroj: vlastní

Z obrázku 2 lze vidět modelovou situaci, kdy firma uhradila svůj závazek vůči dodavatelům z bankovního úvěru. Předem je ještě potřeba říci, že každý účet má dvě strany - „má dáti“ a „dal“. To je pak důležité právě pro účtování aktiv a pasiv, v praxi je proto nezbytné tyto dvě strany rozlišovat. Přitom stále bude platit, že se obě strany musí rovnat, což je podvojnost.

Pro účtování je podstatné vědět, že u aktivních účtů se přírůstky počítají na straně „má dáti“, úbytky pak na straně „dal“, u pasivních účtů je to přesně naopak. Struktury těchto účtů jsou zobrazeny na obrázku 3.

Z našeho příkladu tedy vidíme, že roli hrají jen pasivní účty, to znamená, že jeden bude představovat úbytek a druhý přírůstek. Protože jsme snižovali závazek vůči dodavatelům, u kterých budeme mít tedy menší závazek, budeme tedy na tomto účtu účtovat na straně „má dáti“. Bankovní úvěr nám naopak naroste, a proto vše zúčtujeme na stranu „dal“.

Aktivní účet		Pasivní účet	
Počáteční stav	Úbytky Konečný stav	Úbytky	Počáteční stav
Přírůstky		Konečný stav	Přírůstky

Obrázek 3: Struktura aktivních a pasivních účtů

Zdroj: vlastní

Výhoda hlavních knih je v tom, že hned vidíme všechny pohyby na tom konkrétním účtu. Podle toho je pak možné analyzovat, v jakém období nám nejčastěji chodí platby, nebo ke komu máme největší pohledávky.

Dále tu pak je účetní deník, zde jsou údaje řazeny z časového hlediska, což ukazuje obrázek 4.

Datum	Strana hlavní knihy	Text	Účet		Kč	
			Má dátí	Dal	Má dátí	Dal

Obrázek 4: Vzor účetního deníku

Zdroj: vlastní

Účetní knihy jsou definovány v §13 zákona o účetnictví v platné právní úpravě a obsahují již zmíněné hlavní knihu a účetní deník a také knihy analytických účtů, které detailněji popisují účetní zápisy hlavní knihy (například rozdělení skladů či pokladny na českou a zahraniční), a podrozvahové účty kde se nacházejí účetní zápisy, které se nezaznamenávají do deníku ani do hlavní knihy. Příklad jejich využití lze uvést u leasingu, zaznamenává se totiž zde majetek pořízený touto formou. V praxi ho máme k dispozici, ale nevlastníme ho, což se zaznamenává právě do podrozvahové evidence.

Asi nejdůležitějším tímto výkazem je hlavní kniha, která je složená z účtů syntetické evidence, tedy účtů v účtovém rozvrhu.

1. 5. Zahájení účetního období

Na počátku podnikání, nebo na začátku roku zahajujeme účetní období. To se provede sestavení rozvahy. Jak už jsme si řekli, aktiva se musí rovna pasivům. Dalším operací, kterou musíme nezbytně provést, je také otevření všech účtů. To provedeme pomocí počátečního účtu rozvažného – účet 701.

Zde účtujeme obráceně než je v rozvaze, tedy aktiva na stranu „dal“ a pasiva na stranu „má dáti“. Toto je důležité především pro zachování podvojnosti. Pro příklad si můžeme uvést otevření běžného účtu s počátečním stavem 20.000 Kč. Tuto částku zaúčtujeme na účet 221 na stranu „má dáti“ a podvojně také na stranu „dal“ počátečního účtu rozvažného, jež má číslo 701.

Podrobněji je tento proces zakotven v Českých účetních standardech č. 002 (vyhláška č. 500/2002 Sb.), kde je uveden i proces uzavírání knih, který je uveden v kapitole 1. 7.

1. 6. Účtování v průběhu účetního období

Nemá cenu se zde zabírat jednotlivými operacemi a případnými úskalími, o tom tato práce není. Veškeré tyto vztahy jsou zakotveny v českých účetních standardech č. 003 - 019 a také částečně i v 021 a 022.

1. 7. Ukončení účetního období

Dá se říci, že to je účetní závěrka, ale té bude podrobněji věnována následující druhá kapitola.

Stejně jako u otevření účtů se vše musí také uzavřít. A to se dělá obdobně s tím rozdílem, že vše se účtuje na konečný účet rozvažný, který má v účtové osnově číslo 702. Zde se ale nedá říci, že účtujeme na opačných stranách. Pokud bude mít náš běžný účet konečný zůstatek 20.000 Kč, uzavřeme ho tak, že na účtu 221 budeme účtovat tuto částku na straně „dal“ a na účtu 702 na straně „má dáti“. Vidíme tedy, že to funguje přesně naopak jako u počátečního účtu rozvažného. Vše má ale svou logiku, protože je vidět, že náš běžný účet se tímto krokem vynuloval, což chceme.

Nesmíme však zapomenout, že i na konci účetního období (obecně ke dni sestavení účetní závěrky - více v kapitole 2. 1.) se aktiva musí rovnat pasivům.

Uzavírání účetních knih se řídí §17 zákona o účetnictví (zákon č. 563/1991 Sb.) a zahrnuje:

- zjištění obrátů stran „má dáti“ a „dal“ na jednotlivých účtech, popřípadě při vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu obraty jen účtových skupin,
- spočtení konečných zůstatků aktivní a pasivních účtů, popřípadě při vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu zůstatky účtových skupin,
- zjištění základu daně a následně daňové povinnosti, popřípadě odložená, účetní jednotky za účetní období, případně se zaúčtuje rezerva na daň z příjmů ve smyslu §26 zákona o dani z příjmu (zákon č. 586/1992 Sb.),
- vypočtení výsledku hospodaření, a to tak, že převedeme nákladové účty na vrub příslušného účtu účtové skupiny 71 - účet zisků a ztrát a převodem výnosových účtů ve prospěch tohoto účtu,
- uzavření účetnictví účetní jednotky převodem zůstatků rozvahových účtů a zůstatku příslušného účtu účtové skupiny 71 - účet zisků a ztrát na konečný účet rozvažný -702.

V účetnictví se tedy neúčtuje jen mezi pasivy a aktivy. Podniky chtějí vydělávat, a proto je zřejmé, že budou chtít mít co nejvyšší výnosy s minimálními náklady. A právě na výnosech a nákladech se také účtuje. Náklady i výnosy dělíme dle prováděcí vyhlášky k podvojnému účetnictví (vyhláška č. 500/2002 Sb.) přílohy číslo 2 na provozní, finanční a mimořádné, což je seřazeno po účtových skupinách v tabulce 1.

Tabulka 1: Dělení nákladů a výnosů

Náklady		Výnosy	
Provozní	účtové skupiny 50x-55x	Provozní	účtové skupiny 60x-64x
Finanční	účtové skupiny 56x-57x	Finanční	účtová skupina 66x
Mimořádné	účtová skupina 58x	Mimořádné	účtová skupina 68x
Daně z příjmů a převodové účty	účtová skupina 59x	Převodové účty	účtová skupina 69x

Zdroj: vlastní

Odečtením příslušných složek získáme pak provozní, finanční a mimořádný zisk, nebo ztrátu. Vše najednou nám pak dá souhrnný účetní výsledek hospodaření. Ale pozor! Účetní

výsledek se neshoduje s tím ekonomickým, protože oba tyto výsledky se počítají jinak. Ten účetní dostaneme tak, že sečteme provozní, finanční a mimořádný výsledek hospodaření. Kdežto v ekonomickém výsledku hospodaření se počítají i implicitní náklady, neboli také náklady obětované příležitosti. Zde se jedná o výnos, který by subjekty získaly, kdyby úsilí věnovaly jiné výnosnější činnosti.

Pro lepší pochopení lze uvést rozhodování, zda chce firma použít finanční hotovost na nákup zařízení, nebo zda jí uloží na účet, kde jí budou běžet úroky. A právě ty jsou náklady obětované příležitosti - implicitní náklady.

To vše nám pak pomůže vypočítat ekonomický zisk, jenž je rozdílem mezi celkovými výnosy a ekonomickými náklady. Tímto způsobem společnosti mohou dosahovat nulového ekonomického zisku, ale přitom to striktně neznamená, že takový je jejich i účetní zisk.

Obecně lze říci, že na nákladových účtech se účtuje pouze na straně „má dáti“ a na těch výnosových zase naopak na straně „dal“. Samozřejmě ale existují výjimky, pro příklad lze uvést operace s vlastní výrobou.

A jak se nákladové a výnosové účty uzavírají? Dá se říci obdobně jako u těch rozvahových. Zde k ukončení slouží účet zisků a ztrát (číslo 710). To znamená, že náklady se sem zaúčtují na „má dáti“, výnosy pak obdobně na „dal“. Pokud budou náklady vyšší, vznikne účetní zisk, který bude na tomto účtu na „má dáti“, účet tak bude vyrovnaný. U výnosů to bude naopak.

Otázkou je, co s tímto výsledkem hospodaření dále. Musí se převést do rozvahy. Ta pro tyto případy eviduje účet 431, který nese název výsledek hospodaření běžného období. A právě sem se zaúčtuje výsledné číslo z účtu zisků a ztrát. To znamená, pokud nám vyjde zisk, zaúčtujeme ho na účet 431 podvojně na stranu „dal“. Ztráta pak bude tradičně na opačné straně.

Takže ještě jednou si shrňme, jak probíhá účetní období v účetnictví. Nejprve sestavíme rozvahu a souběžně počáteční účet rozvahový, čímž otevřeme účty s počátečními stavů. Následně provedeme účetní operace, které se řídí normami uvedenými v kapitole 1. 6. Na

konci účetního období rozvahové účty uzavřeme pomocí konečného účtu rozvažného, na účtu zisků a ztrát zjistíme výsledek hospodaření, z něho odečteme daň z příjmu dle zákona o dani z příjmu §22 - §38, a poté disponibilní výsledek hospodaření převedeme na účet 431, což je znázorněno na obrázku 5. Postup výpočtu je také nastíněn v příloze D této práce.

Obrázek 5: Převod disponibilního zisku

Zdroj: vlastní

Účetní jednotka se pak může rozhodnout o způsobu jeho rozdělení, nebo naopak úhradě ztráty. Tento účet nesmí mít na konci účetního období žádný zůstatek, tedy musí být vždy přerozdělen. Možnosti jeho rozdělení jsou poodhaleny v praktické části této práce (kapitola 7),

Výsledek hospodaření zaznamenaný na účtu zisků a ztrát se dělí na výsledek hospodaření z běžné činnosti (skládá se z provozní a finanční činnosti) a z mimořádné činnosti. Daň z příjmu vypočtená ze základu daně se pak podle toho dělí na daň z příjmu z běžné činnosti a daň z příjmu z mimořádné činnosti. Podle jiného kritéria dělíme daň z příjmu na splatnou a odloženou.

O odložené dani musí účtovat účetní jednotky s povinností ověření účetní závěrky auditorem a ostatní účetní jednotky dobrovolně. Této povinnosti je podrobněji věnována kapitola 2. 1.

2. účetní závěrka

2. 1. vymezení

Účetní závěrka je oficiální a nezpochybnitelný soubor dokumentů, který je zveřejňován ve sbírce listin obchodního rejstříku. Její obsah stanovuje §18 - §23a zákona o účetnictví v platné právní úpravě. Podle tohoto zákona závěrka musí obsahovat tyto náležitosti:

- obchodní firmu, nebo jméno a příjmení účetní jednotky,
- sídlo, nebo bydliště a místo podnikání,
- identifikační číslo (jestliže bylo přidělené),
- právní formu účetní jednotky,
- předmět podnikání,
- rozvahový den,
- datum sestavení závěrky,
- podpis statutárního orgánu.

Vystavuje se buď na konci každého období, kdy toto období končí (řádná), nebo v jeho průběhu, což může nastat například při likvidaci podniku (mimořádná). V praxi se ale může tvořit i mezitímní účetní závěrka. V tomto případě se neuzavírají účetní knihy a provádí se jen inventarizace pro účely vyjádření ocenění podle §25 odstavce 3 zákona o účetnictví platné právní úpravy (zákon č. 563/1991 Sb.).

Obsah, rozsah a formu účetní závěrky určují české účetní standardy č. 020 (vyhláška č. 500/2002 Sb.), podle kterých se účetní závěrka sestavuje. V jednotlivých zemích pak platí národní účetní standardy (tzv. „GAAP“).

Účetní jednotky kotované na mezinárodních burzách sestavují účetní závěrku i podle mezinárodních účetních standardů: amerických Všeobecně uznávaných účetních principů (US GAAP), nebo Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS).

Vypracováním účetní závěrky proces tvorby účetní uzávěrky nekončí. Po jejím vyhotovení je nutné ji ještě schválit, zveřejnit a dále i archivovat. Celý proces můžeme rozdělit na několik fází:

- přípravné práce,
- uzavírání účetních knih,

- převod zůstatků na účtech do následujícího období,
- tvorba účetní závěrky,
- schválení účetní závěrky (tomuto kroku někdy předchází ověření závěrky auditorem, které může být obligatorní, nebo dobrovolné),
- zveřejnění účetní závěrky,
- archivace účetní závěrky.

Při tvorbě účetní uzávěrky se postupuje dle zákona o účetnictví §18 - §23, prováděcí vyhlášky č. 500/2002 Sb., ale také podle českých účetních standardů č. 001-023, 108, 110, 111 a vnitřních směrnic každé účetní jednotky.

Rozsah a zvláště obsah zveřejněných informací je jiný. Záleží na tom, zda konkrétní společnost tvoří účetní závěrku ve zjednodušeném či plném rozsahu. Obsah závěrek subjektů, které jí sestavují ve zjednodušeném rozsahu je uveden v prováděcí vyhlášce k podvojnému účetnictví č. 500/2002 Sb. §3, kde se uvádí rozsah informací, které musejí být součástí jednotlivých výkazů:

- rozvaha ve zjednodušeném rozsahu zahrnuje pouze položky označené velkými písmeny latinské abecedy a římskými číslicemi,
- výkaz zisků a ztrát ve zjednodušeném rozsahu zahrnuje pouze položky označené velkými písmeny latinské abecedy a římskými číslicemi a
- výpočtové položky.

Příklad rozvahy a výkazu zisku a ztráty ve zjednodušeném rozsahu je umístěn v přílohách A a B této práce, údaje z těchto výkazů jsou pak použity v praktické části.

To, které subjekty budou zhotovovat závěrku v zjednodušeném a které v plném rozsahu, určují právní normy. V prvním případě se jedná o účetní jednotky, jež nemají povinnost auditu. Naopak závěrku v plném rozsahu musí vypracovat všechny akciové společnosti a subjekty, které jsou povinny mít závěrku ověřenou auditorem. Z toho jasně vyplývá, že (ne)povinnost auditu značně ovlivňuje strukturu závěrky. Proto je třeba upřesnit, kterých subjektů se tato povinnost vlastně týká. V tomto směru je klíčové vymezení následujících kritérií (zákon o účetnictví §20):

- celková výše aktiv v hodnotě nad 40.000.000 Kč (do úvahy se bere hodnota aktiv vykázaných v rozvaze nezmenšených o odpisy a opravné položky),
- roční čistý obrat vyšší než 80.000.000 Kč,
- průměrný přepočtený počet všech zaměstnanců v průběhu účetního období vyšší než 50.

Splnění alespoň jednoho z těchto tří kritérií platí jen pro akciové společnosti. Povinnost auditu pak budou mít ještě ostatní obchodní společnosti, družstva a případně další účetní jednotky kromě organizačních složek státu uvedených v kapitole 1. 2., které splní alespoň dvě z těchto kritérií.

Povinnost předložit účetní závěrku mají firmy vůči finančnímu úřadu s daňovým přiznáním do konce března, společnosti, které mají povinnost auditu, pak mohou vše doložit až koncem června.

2. 2. Přípravné práce

Tato fáze se neprovádí najednou, ale je rozdělena na více částí. Předpokladem je fakt, že všechny účetní operace musí být zaúčtovány do období, do kterého náleží, což je zmíněno v kapitole 1. 4. 1. - obecné účetní zásady. Ke všem operacím musí také existovat účetní doklady, a ty musí být bez nedostatků. Na konci této přípravné fáze se pak uzavřou účetní knihy.

Dalším krokem pak je kontrola, zda byly všechny účetní případy zaúčtovány správně. Pokud najdeme chybu, musíme jí opravit, aby bylo vše v souladu s předpisy. Připomeňme že, opravu lze provést dvěma způsoby: a to buď jednoduchým škrtnutím a napsáním pravdivého údaje, nebo účetní cestou, kde se v praxi doučtuje rozdíl.

Většina účetních jednotek pak postupuje podle interních směrnic. V zájmu podniku by mělo docházet k jejich aktualizaci a odstraňování a zvláště těch, které jsou v rozporu s právními předpisy. Pozornost by se měla věnovat zejména směrnicím týkajícím se používaných oceňovacích metod, metod při přeceňování závazků, směrnicím o způsobu evidence zásob, o účetním rozvrhu (nesmějí se používat účty, které nejsou v účetním rozvrhu), dále směrnicím pojednávajících o metodách odepisování, o vytváření rezerv atd.

Přípravná fáze pak pokračuje dalšími operacemi ke konci účetního období. Jednou z nich je inventarizace. Ta se dělá v souladu zákona o účetnictví, konkrétně tedy s §29 a §30. Nejčastěji se koná na konci účetního období, tedy při tvorbě účetní závěrky. Vyloučeno ale určitě není její mimořádné provedení. Zákon u této možnosti povoluje uskutečnit inventarizaci u určitého druhu zásob a dlouhodobého hmotného majetku, jenž mění místo svého působení.

Inventarizaci můžeme obecně rozdělit na dvě části: fyzickou a dokladovou. Fyzická inventarizace se zabývá především dlouhodobým hmotným majetkem, penězi a také nehmotným majetkem. Ta dokladová se pak zaměřuje na závazky, pohledávky, rezervy, opravné položky a jiné. Výsledky obou těchto činností se zaznamenávají do takzvaných inventurních soupisů.

Toto vše provádíme, abychom zjistili účetní stav a porovnali ho se skutečností. V případě, že je skutečný stav vyšší než ten účetní, hovoří se o přebytku, v opačném případě o manku, které můžeme být způsobeno třeba krádežemi, pohromami apod. Oba tyto rozdíly je potom nutné zaúčtovat do období, ve kterém došlo k těmto odchylkám. Samozřejmostí je i vystavení dokladu.

Součástí inventarizace je inventura. Je to činnost, kdy se k určitému dni zjišťuje, oceňuje a písemně zaznamenává skutečný stav hospodářských prostředků části (nebo více částí) podniku. Jejím úkolem je například zjistit, zda skutečný stav prostředků prodejny souhlasí se stavem účetním, objasnit a uvést pořádku případné rozdíly.

Podle zákona o účetnictví §30 odstavce 2 (zákon č. 563/1991 Sb.) musí inventurní soupis obsahovat:

- skutečnosti, dle kterých je možné přesně určit objekt inventury,
- podpisový záznam osoby zodpovědné za zjištěné skutečnosti a podpisový záznam osoby zodpovědné za inventarizaci,
- způsob zjištění skutečných stavů,
- ocenění majetku a závazků k okamžiku ukončení inventury,
- okamžik zahájení a okamžik ukončení inventury.

Další část přípravné fáze se týká účetních jednotek, které vedou evidenci zásob způsobem B, tj. že své zásoby účtují rovnou do nákladů. Ty musí přeúčtovat počáteční stav zásob do nákladů a konečný stav zásob na související příslušné účty. Důležitou součástí první fáze z tvorby účetní závěrky je zjištění nezdáněného výsledku hospodaření. Náklady jsou zaznamenávány v rámci účetní třídy 5 a výnosy v třídě 6. Všechny náklady a výnosy se převedou na účet zisků a ztrát – 710 (tato činnost je v podstatě již součástí procesu uzavírání účetních knih).

Zároveň je potřebné rozdělit je do skupin podle typu transakce, ke které se vážou. Potom je možné vypočítat hospodářský výsledek za provozní, finanční a mimořádnou činnost. Takto zjištěný hospodářský výsledek ale ještě není definitivní. Nesmíme zapomenout do něj zakomponovat daň z příjmu.

Pro její vypočtení je ale nejprve potřeba zjistit základ daně. V praxi si mnoho lidí pojmy základ daně z příjmu a daň z příjmu plete. Základ daně tedy dostaneme postupným upravením hospodářského výsledku a ze zmíněného základu pak vypočteme daň. Problém ale je, že ne všechny náklady a výnosy jsou daňově uznatelné. Daň se bude počítat tedy z položek oproštěných od těchto věcí, tedy jen z uznatelných. Konkrétní uznatelné a neuznatelné náklady jsou uvedeny v zákoně o dani z příjmu §24 a §25 (zákon č. 586/1992 Sb.).

Svou povinnost pak můžeme snížit i o odčitatelné položky uvedeny v §20 zákona o dani z příjmu. Celý výpočet daně z příjmu v teoretické rovině je zobrazen v příloze D této práce.

Daň z příjmu je poslední položkou nákladů, o které účetní jednotka v daném období účtuje, její výpočet a zaznamenání je zároveň závěrečnou aktivitou přípravné fáze. Nyní již nic nebrání tomu, aby došlo k uzavření účetních knih.

Tímto končí přípravná fáze a nyní se můžeme zabývat samotným uzavřením účetních knih. Tato fáze je podrobněji popsána v kapitole 1. 4. 2.

Nyní už tedy smíme na základě znalosti obrátů účtu vypočítat jejich konečné stavy. Obecně lze říci, že ke konečnému stavu dojdeme, když k počátečnímu stavu přičteme přírůstky a odečteme úbytky. Tyto stavy pak podvojně zaúčtujeme na konečný účet rozvažný. Jen pro připomenutí, nesmíme zapomenout ani na náklady a výnosy, jež do rozvahy potažmo na konečný účet rozvažný dostaneme pomocí výsledku hospodaření na účtu zisků a ztrát.

Dále pak zjistíme výsledek hospodaření a převedeme ho na konečný účet rozvažný, jak je uvedeno v kapitole 1. 7.

Tím je také dokončen proces uzavírání účetních knih. Dále je nutno připomenout, že musíme být důslední a nesmíme zapomenout na žádné účty. Praxe je taková, že se opomíjí podrozvahové účty, opravné položky či čerpání rezerv.

Po uzavření účetních knih konečně následuje tvorba samotné účetní závěrky, tedy všech i dokumentů, které si stručně představíme v kapitole 2. 3.

Účetní výkazy musejí splňovat určité požadavky, a to zejména z oblasti kontroly a informací. Důležité poznatky a informace můžeme získat právě z následujících účetních výkazů. Dá se vlastně říci, že se vyhotovují hlavně z těchto důvodů.

Z činností, které jsou součástí přípravné fáze, jsme se věnovali jen těm nejzásadnějším, které se hojně využívají v praxi. Musíme však dodat, že ostatní části jsou také důležité, a tak je uvedeme společně s těmi výše zmíněnými alespoň heslovitě.

Takže sečteno a podtrženo uzavření účetních knih předchází:

- inventarizace, zjištění a zaúčtování inventarizačních rozdílů,
- operace spojené s účtováním o zásobách způsobem B,
- zaúčtování časového rozlišení nákladů a příjmů příštích období na straně aktiv a výnosů a výdajů příštích období na straně pasiv,
- zaúčtování dohadných položek na straně aktiv i pasiv (dohadné položky i časové rozlišení patří v rozvaze do části přechodné položky),
- zaúčtování kursových rozdílů, přičemž přepočítávacím kurzem je kurz vyhlášený ČNB k rozvahovému dni,

- úpravy související s oceňovacími rozdíly při oceňování reálnou hodnotou nebo metodou ekvivalence,
- tvorba rezerv, například na nájemné a energii,
- na základě přeúčtování výnosových a nákladových položek podle jednotlivých účetních tříd se zjistí výsledek hospodaření před zdaněním za běžnou a mimořádnou činnost,
- výpočet a zaúčtování splatné a odložené daně z příjmu.

2. 3. Výkazy účetní závěrky

Účetní závěrka obsahuje dle §18 zákona o účetnictví platné právní úpravy čtyři dokumenty: rozvahu, výkaz zisků a ztrát, přílohu k účetní závěrce, cash-flow (výkaz o peněžních tocích) a přehled o změnách vlastního kapitálu. Poslední dva výkazy však tvoří jen ty subjekty, které tvoří účetní závěrku v plném rozsahu.

2. 3. 1. Rozvaha

Rozvaha je jedním z nejdůležitějších dokumentů a poskytuje informace o finanční situaci a stabilitě. I zde musí vždy platit, že aktiva se musejí rovnat pasivům. Sestavuje se k určitému dni, kterému se říká rozvahový den, což je buď na začátku, nebo konci účetního období. Sestavuje se ale přirozeně také při zahájení činnosti a v mimořádných událostech, jako je fúze, likvidace atd.

Na počátku podnikání, nebo na začátku roku tedy zahajujeme účetní období. Jak už jsme si řekli, aktiva se musí rovna pasivům. Další operací, kterou musíme nezbytně provést, je také otevření všech účtů. To provedeme pomocí počátečního účtu rozvažného, což je podrobněji rozvedeno v kapitole 1. 5.

Na rozdíl od výkazu cash-flow a přehledu o změnách ve vlastním kapitálu, které jsou tokovými výkazy, je rozvaha výkazem stavovým. To znamená, že v ní nenajdeme informace o pohybech týkajících se jednotlivých položek, ale jejich hodnotu k rozvahovému dni, tedy jejich stav.

Pro přehlednost je to ještě uvedeno v tabulce 2, kde je to jasně patrné.

Tabulka 2: Majetek a jeho financování - struktura rozvahy

Aktiva (majetek podniku)	Pasiva (zdroje krytí)
1. Stálá aktiva	2. Vlastní zdroje stálých a oběžných aktiv
a) dlouhodobý nehmotný majetek b) dlouhodobý hmotný majetek c) dlouhodobý finanční majetek	a) majetkové fondy b) finanční fondy c) peněžní a zvláštní fondy d) zdroje krytí prostředků RH e) hospodářský výsledek
2. Oběžný majetek	2. Cizí zdroje
a) zásoby - materiál - zásoby vlastní výroby - zboží b) pohledávky c) finanční majetek d) prostředky rozpočtového hospodaření e) přechodné účty aktivní	a) rezervy b) dlouhodobé závazky c) krátkodobé závazky d) bankovní úvěry a půjčky e) přechodné účty pasivní

Zdroj: PODHORSKÝ, J., Účtování a vedení účetnictví v organizačních složkách státu, územních samosprávných celcích a příspěvkových organizacích, s. 39

Ostatní výkazy pak v podstatě poskytují jen podrobnější vazbu na některé rozvahové položky. Výkaz zisků a ztrát rozvádí rozvahovou položku hospodářský výsledek, přehled o změnách ve vlastním kapitálu analyzuje rozvahové položky vlastního kapitálu a přehled o peněžních tocích rozebírá rozvahové položky peněžních prostředků a jejich likvidních ekvivalentů.

Obsahové vymezení rozvahy je dáno v části II §5 - §19 prováděcí vyhlášky k podvojnému účetnictví (vyhláška č. 500/2002 Sb.). Forma tohoto výkazu je pak dána v příloze č. 1 téže vyhlášky pro plný rozsah účetní závěrky a v osmém odstavci §4 pro zjednodušený rozsah. Jako příklad lze uvést rozvahu ve zjednodušeném rozsahu v příloze A této práce, kde jsou data firmy z praktické části.

2. 3. 2. Výkaz zisku a ztráty

V rozvaze ale nenajdeme nic o nákladech a výnosech podniku, ty se evidují ve výkazu zisku a ztráty a používají se pro ně nákladové a výnosové účty, které můžeme najít v účtové osnově v 5. a 6. třídě.

Zde se dozvíme, jakých podnik dosáhl výnosů a jaké vynaložil náklady včetně jejich druhového členění. Náklady ale nemusí vždy znamenat výdaje, což lze demonstrovat na

odpisech. Náklady i výnosy lze rozdělit na provozní, finanční a mimořádné, z nich následně vypočítáváme výsledky hospodaření, což je podrobněji zmíněno v kapitole 1. 7.

K původnímu formálnímu dělení na vertikální a horizontální uspořádání položek, jak tomu bylo u rozvahy, přibýlo další kritérium dělení, a sice podle klasifikace provozních nákladů. Rozlišujeme dva typy členění provozních nákladů:

- druhové členění nákladů, tedy dělení podle původu (vzor v příloze č. 2 prováděcí vyhlášky k podvojnému účetnictví),
- a účelové členění nákladů, tedy dělení podle účelu, na který byl náklad spotřebovaný (vzor v příloze č. 3 prováděcí vyhlášky k podvojnému účetnictví).

Obsahové vymezení je dáno §20 - §38 prováděcí vyhlášky k podvojnému účetnictví (vyhláška č. 500/2002 Sb.). Forma výkazu zisku a ztráty subjektů, které tvoří účetní výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu, se pak řídí právě dvěma výše zmíněnými přílohami. Zjednodušený rozsah je pak dán v §4, odstavec 9 téže vyhlášky. Pro příklad lze uvést výkaz zisku a ztráty ve zjednodušeném rozsahu v příloze B této práce, kde jsou data firmy z praktické části.

2. 3. 3. Příloha k účetní závěrce

Další možná méně známou částí účetní závěrky je příloha. Její forma a obsah se řídí především §39 prováděcí vyhlášky k podvojnému účetnictví. Zde jsou uvedené podobné instrukce i pro rozvalu a výkaz zisků a ztrát. Je ale nutno podotknout, že tato vyhláška určuje pouze obsah přílohy, její formu neurčuje, toto si každá účetní jednotka zvolí, jak uzná za vhodné. Je to prakticky na jejím rozhodnutí.

Jinými slovy lze říci, že informace zde mohou být zobrazovány libovolným způsobem. Slouží k potřebám uživatelů k informační, rozhodovacím a dalším procesům, proto je důležité, aby vše bylo přehledné. Z tohoto důvodu zda často není jen čistý text, častým případem jsou zde různé grafy a tabulky, což má za následek zpřehlednění celého dokumentu. Jejím hlavním cílem je doplnění či upřesnění dalších informací a dat z dalších výkazů.

Každá příloha je svým způsobem jedinečná, ale všechny mají stejný základ, respektive strukturu. Toto můžeme rozdělit na dvě části, kde najdeme:

- identifikační údaje účetní jednotky a základní informace o závěrci,
- doplňující údaje, tedy vlastní obsah přílohy.

Tento obsah, který lze využít k rozhodovacímu procesu, se dále dělí na další části:

- obecné údaje,
- informace o použitých účetních metodách a o aplikaci obecně uznávaných účetních zásad,
- doplňující informace k rozvaze a výkazu zisků a ztrát (jestli je to potřebné tak i k ostatním výkazům),
- důležité informace týkající se majetku a závazků,
- informace o struktuře provozního výsledku hospodaření.

Účetní jednotky, jež sestavují závěrku v plném rozsahu, by měly v příloze uveřejnit také informace o podílech, o cenných papírech a vydaných akciích.

Obsahové vymezení a uspořádání přílohy je dáno v §39 prováděcí vyhlášky k podvojnému účetnictví (vyhláška č. 500/2002 Sb.), přičemž všechny odstavce jsou povinné pro subjekty, které tvoří účetní závěrku v plném rozsahu, a prvních deset pak pro subjekty, které ji tvoří ve zjednodušeném rozsahu.

2. 3. 4. Cash-flow (přehled o peněžních tocích)

Cash-flow je, jak je uvedeno v kapitole 2. 1., jednou z částí závěrky, ale je povinná jen pro subjekty, které tvoří závěrku v plném rozsahu. Obecně se dá říci, že zachycuje změny ve finanční situaci podniku. Předchozí dokumenty poskytovaly informace o výnosech a nákladech bez ohledu na skutečný pohyb financí. A právě tomuto pohybu, tedy příjmům a výdajům, se věnuje tokový výkaz cash-flow.

Tento výkaz musí předkládat jen ty subjekty, které musí zveřejnit účetní závěrku v plném rozsahu. Obsahové vymezení je dáno §40 - §43 prováděcí vyhlášky k podvojnému účetnictví (vyhláška č. 500/2002 Sb.). Forma je pak dána českými účetními standardy č. 023 (vyhláška č. 500/2002 Sb.).

2. 3. 5. Přehled o změnách vlastního kapitálu

Dalším a posledním dokumentem účetní závěrky je přehled o změnách ve vlastním kapitálu. Taktéž jako cash-flow ho zveřejňují jen subjekty, jenž tvoří závěrku v plném rozsahu. Tento dokument přináší informace o změnách v struktuře vlastního kapitálu mezi dvěma rozvahovými dny. Ze všech položek vlastního kapitálu se největší důraz klade na kontrolu hospodářského výsledku a informace o výplatě dividend, což ocení nejvíce akcionáři. Podmínky tohoto výkazu jsou uvedeny ve dvou odstavcích §44 prováděcí vyhlášky k podvojnému účetnictví platné právní úpravy (vyhláška č. 500/2002 Sb.).

2. 4. Schválení účetní závěrky

Zde je nutno podotknout, že každý výkaz účetní závěrky musí být schválen. Kdo bude tento úkon provádět, se liší v závislosti na právní formě podnikání. Společné je pro všechny jen to, že se tento proces se řídí obchodním zákoníkem. Rozdílně to totiž probíhá ve společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti i družstvu.

U společnosti s ručením omezeným podléhá schválení podle §125 obchodního zákoníku (zákon č. 513/1991 Sb.) valné hromadě, která se však musí sejít do šesti měsíců od posledního dne účetního období, za které závěrku schvaluje.

U akciové společnosti je to obdobné. Dle §192 obchodního zákoníku jí předkládá valná hromada. I zde je dán limit (stejně jako u společnosti s ručením omezeným) půl roku. Teoreticky však je možné, že může být pouze jediný akcionář, v takovém případě schválení podléhá pouze jemu samotnému.

U družstva je to pak rozdílné. Účetní závěrka se schvaluje na členské schůzi. Je zde také upraven časový limit a potažmo i doba pro schválení. Poté, co byla účetní závěrka úspěšně schválena, následuje stejně jako u akciových společností i společností s ručením omezeným její zveřejnění. Vše upravuje obchodní zákoník §253.

2. 5. Zveřejnění účetní závěrky

Svou účetní závěrku musí zveřejnit všechny společnosti, které jsou zapsány v obchodním rejstříku. Ukládá jim to totiž zákon o účetnictví, konkrétně tedy §21a. Zveřejnění v praxi znamená vložení do sbírky listin obchodního rejstříku. Tyto údaje jsou pak volně k dispozici na serveru www.justice.cz.

Ke zveřejnění závěrky by podle zákona mělo dojít do 30 dní od ověření auditorem a schválení. Zvláštní předpisy ale připouští výjimku, která může vše protáhnout až do konce následujícího účetního období. Jestli dojde ke zveřejnění závěrky bez předchozího ověření auditorem, nebo bez schválení stanoveným orgánem nejpozději do konce následujícího účetního období, musí být zveřejnění závěrky vyhlášeno za neschválené.

Pokud někdo zákon poruší a své výkazy neuveřejní, dopouští se dle trestního zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb.) trestného činu. Paragraf 125 pak za toto provinění zná tři druhy trestů: peněžitá pokuta, zákaz činnosti a odnětí svobody na šest měsíců až tři roky.

2. 6. Archivace účetní závěrky

Archivace závěrky je posledním krokem k ukončení procesu tvorby účetní uzávěrky. Je vymezena v zákoně o účetnictví, konkrétně tedy v §31. Zde můžeme najít veškeré povinnosti ohledně účetní závěrky. Důležitou věcí je fakt, že podle tohoto zákona jsou účetní jednotky povinny archivovat svou závěrku deset let od rozvahového dne.

Ostatní dokumenty, jako účetní knihy, účetní doklady, účetní rozvrh, soupisy inventur a odpisové plány musí být archivovány jen pět let od rozvahového dne. V praxi je běžné vše kopírovat, a to minimálně z bezpečnostních důvodů dvakrát. Toto opatření je prováděno jako prevence proti ztrátě či poškození.

U dat, která jsou archivována v paměťových médiích, se doporučuje jejich uchovávání na různých místech. Pokud se totiž část dat na jednom místě poškodí, většinou se neuchová ani zbytek.

3. Elektronická forma vedení účetnictví

V dnešní době je vedení účetnictví v elektronické podobě nezbytnou nutností. K tomu ale nestačí mít jen počítač, uživatel si musí obstarat i účetní program, jehož ceny jsou velmi individuální, a záleží především na potřebách a velikosti jednotlivých firem. Nejznámější takovéto programy jsou Pohoda, Money nebo Stereo. Na trhu však najdeme i takzvané programy freeware, což znamená, že jsou zadarmo. Ty však nemají takovou kvalitu a jejich funkčnost je menší. Pro příklad můžeme uvést systém Helios.

Účetní doklady je možné vyhotovovat jak písemně, tak i elektronicky a zároveň je možné použít elektronický podpis. Všechny účetní záznamy mohou být v elektronické podobě, ale účetní jednotka musí být schopna je převést do tištěné podoby.

3. 1. Rizika vedení elektronické formy účetnictví

Přestože používání počítačů pro vedení účetnictví sebou přináší především klady, nikdo nemůže opomenout také rizika. Tyto hrozby mohou mít přímou souvislost s účetnictvím, ale také na něm mohou být zcela nezávislé. Každé účetní jednotce se proto doporučuje vytvoření určité formy vnitřního kontrolního systému.

Jeho hlavní prioritou by mělo být řešení chyb a především prevence, tedy udělat ty kroky, které povedou k minimalizaci rizik. Obecně lze říci, že tyto hrozby můžeme rozdělit do čtyř kategorií:

- přírodní a fyzické,
- technické,
- technologické,
- lidské.

Co tedy patří mezi přírodní a fyzická rizika? Zde je to celkem jasné, zařadit sem můžeme živelné katastrofy, pro příklad můžeme uvést záplavy, zemětřesení, výpadky elektřiny apod. Technická rizika pak souvisí s chybovou prací počítačů nebo nosičů dat. Zato technologické hrozby způsobují odborně řečeno zvláštní programovací kódy, které jsou známy jako spamy, spywary, trojské koně a další mutace počítačových virů. Tyto hrozby jsou velmi zákeřné, protože zde hrozí i krádež cenných dat.

3. 2. Eliminace rizik

Pro eliminaci rizik se hledají vhodná opatření, jak na ně reagovat. Tyto eliminace můžeme rozdělit do podle časového období. Jde o tři skupiny:

- předběžná,
- průběžná,
- následná.

Základní příklady protiopatření a rozdělení na jednotlivé druhy rizik si můžeme prohlédnout v tabulce 3.

Tabulka 3: Eliminace rizik

Hledisko členění		Opatření
Preventivní	Administrativní	Vzdělávání a školení uživatelů. Definovaná politika archivace dat.
	Fyzické	Počítače, především servery, jsou v uzamknutých místnostech. Ostraha kontroluje vstup nepovolaných osob.
	Technologické	Důvěrná data jsou šifrována. Přístupová hesla jsou měněna v pravidelných intervalech.
Dynamické	Administrativní	Existují dostupné pokyny pro chování uživatelů při zaznamenání problému.
	Fyzické	Sledovací systémy automatizovaně monitorují příslušné místnosti. Generátor nebo UPS zajistí dodávku el. energie.
	Technologické	Při pokusu o neoprávněný přístup dojde k automatické blokaci účtu. Sledovací systémy automatizovaně monitorují práci systému a o odchylkách ihned informují správce Systém automaticky odstaví své ohrožené části.
Následné	Administrativní	Existují popsané mechanismy návratu systému do normálního stavu.
	Fyzické	Existuje náhradní technická komponenta systému, která byla po útoku zničena (např. náhradní el. zdroj apod.).
	Technologické	Existuje záloha dat a programového vybavení, včetně jeho konfigurace

Zdroj: GÁLA, L.; POUR, J.; TOMAN, P., Podniková informatika. s. 384-385

U předběžných neboli preventivních se snažíme zabránit hrozbě už samému vzniku hrozby. Průběžné čili také dynamické se snaží snížit důsledky škod, které již probíhají. Následná opatření už jen minimalizují následky již proběhlých procesů.

Nejširší skupinou rizik jsou lidská rizika. Ty můžeme dále rozdělit na nedbalostní a záměrná. Obecně lze říci, že nedbalostní rizika jsou způsobená nedostatečnými či nedokonalými informacemi nebo pouhým omylem. Záměrná pak mohou být způsobena i z vnějšku, pro příklad lze uvést již zmíněný útok hackera, proto je důležité zálohovat data, jak uvádí tabulka 3. Interně může také dojít k úmyslné chybě zaměstnance, což znamená, že způsobí společnosti ztrátu či škodu (krádeží, poškozením atd.).

Zákon také mimo jiné říká, že společnosti mají chránit svůj účetní systém tak, aby údaje nebylo možno zneužít, poškodit, ztratit a zničit. Řešením v tomto případě bývá profesionální antivirový program.

Zde jsou vyjmenovány a rozvedeny pouze ty nejčastější a nejběžnější rizika, ve skutečnosti jich je však mnohem více.

4. Praktická část - využití účetnictví pro rozhodování a řízení firmy ABC

Praktická část diplomové práce je zpracována na základě údajů společnosti, která si nepřeje být jmenována, protože si chce zachovat svá data pochopitelně jen pro svoji potřebu. V dalším textu proto bude uváděna pod názvem ABC, s. r. o.

Pro tuto práci byly zásadní informace od jednatele společnosti, který má přístup do veškerého účetnictví, a dále byly využity některé vnitropodnikové směrnice a data z účetních závěrek.

4. 1. Představení společnosti

4. 1. 1. Historie a předmět činnosti

Dá se říci, že společnost ABC, s. r. o. je mladá firma, která využívá moderní technologie a která stoupá postupnými kroky vzhůru. Byla založena v roce 2008 třemi společníky. První z nich splatil 140.000 Kč, druhý 40.000 Kč a třetí pak 20.000 Kč. Dle těchto vkladů byly také ustanoveny podíly v poměrné hodnotě vložené částky: 70%, 20% a 10%.

ABC, s. r. o. se zabývá především online prodejem, což dělá pomocí moderních eshopů. V provozu má ale také v současnosti kamennou prodejnu, která slouží jako výdejní místo, ale jsou zde i kanceláře a server pro veškerý online provoz.

Její vedlejší činnost se soustředí na internet, kde spravuje některé weby.

4. 2. Používané účetní metody, zásady a způsoby oceňování

Společnost se podle poskytnutých údajů řídí zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Firma tedy vyhotovuje hlavní knihu (věcné uspořádání) i deník – (časové uspořádání) a dále pak i knihy analytické evidence a knihy podrozvahových účtů. Účetní knihy jsou vedeny v peněžních jednotkách. V knihách analytické evidence a pomocných knihách je však možné použít také jednotek množství. Společnost přijímá téměř 100% dokladů v písemné formě. V

omezené míře jsou používány také elektronické účetní doklady (daňové doklady k přijatým zálohám na předplatné).

Při oceňování majetku a závazků a při účtování výsledku hospodaření bere ABC, s. r. o. za základ jen ty náklady a výnosy, které se vztahují k účetnímu období bez ohledu na datum placení, což plně koresponduje se zásadami, které jsou uvedeny v kapitole 1. 4. 1.

4. 2. 1. Způsoby ocenění

Jak je tedy zmíněno v podkapitole 4. 1. 1., ABC, s. r. o. se zabývá online prodejem, což znamená, že co se týče ocenění, využívá jen zásoby, které oceňuje pořizovací cenou. Sice by teoreticky mohla obchodovat s cennými papíry nebo zásoby sama vyrábět, ale prozatím to nemá v plánu. Způsoby ocenění jsou přehledně seřazeny v následující tabulce.

Tabulka 4: Způsoby oceňování v ABC, s. r. o.

Druh	Způsob ocenění
Nakupované zásoby	pořizovací cena
Zásoby vytvořené ve vlastní režii	nejsou
Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek vytvořený ve vlastní režii	není
Cenné papíry a majetkové účasti	nejsou
Příchovky a přírůstky zvířat	nejsou

Zdroj: vlastní za pomoci dat z přílohy účetní závěrky ABC, s. r. o.

4. 2. 2. Stanovení reprodukční pořizovací ceny

Reprodukční pořizovací cenu obvykle stanoví soudní znalec a nejinak tomu je u zkoumané společnosti, protože je zde všeobecný zájem na tom, aby příslušný majetek byl oceněn kvalifikovaně.

4. 2. 3. Druhy vedlejších nákladů zahrnovaných do pořizovací ceny

Pořizovací cena zahrnuje kromě ceny samotného zboží i náklady, které souvisí s jeho pořízením, což je v pátém odstavci §25 zákona o účetnictví. ABC, s. r. o. pak dle své závěrky zahrnuje tyto položky:

- doprava,
- montáž,
- clo (platí pro zboží dovážené ze zámorí, které tvoří část sortimentu),

- provize,
- pojistné,
- skonto (srážka, nebo sleva při hotovém placení, nebo při zaplacení faktury před lhůtou splatnosti, což může také v praxi nastat).

4. 2. 4. Způsob stanovení opravných položek

Veškeré účtování a informace o opravných položkách najdeme v českých účetních standardech pro podnikatele č. 005. Zjednodušeně lze říci, že opravné položky jsou hodnoty, o které se upravuje účetní ocenění aktiv a pasiv na úroveň jejich současné tržní hodnoty.

Opravné položky jsou v ABC, s. r. o. stanovovány tak, aby účetní závěrka věrně zobrazovala skutečnosti, které jsou předmětem účetnictví. Společnost využívá při výpočtu opravných položek zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění daně z příjmu, ve znění pozdějších předpisů.

4. 2. 5. Odpisové plány a metody pro účetní odpisy

Odpisy dlouhodobého majetku jsou shodné s odpisy podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v znění pozdějších předpisů. Je využíván zrychlený způsob odpisování.

4. 2. 6. Přepočet cizích měn na českou

Společnost většinu svého zboží dováží ze zahraničí (zejména tedy ze zámoří) a kvůli tomu platí i clo. Dále je objednáváno i z vybraných evropských zemí, především tedy z Velké Británie.

Z toho plyne, že tyto obchody neprobíhají pouze v českých korunách. Částky z cizích měn je potřeba převést na české koruny, protože účetnictví se musí vést podle §4 zákona o účetnictví nejen v českém jazyce, ale také v české měně.

Majetek a závazky vyjádřené v cizí měně jsou v účetní závěrce přepočteny směnnými kurzy České národní banky platnými v den jejího sestavení. Kurzy jsou získávány z oficiálních stránek České národní banky denně.

4. 3. Informační systém účetní jednotky

Obecně lze říci, že informační systém je soubor lidí, technologií a metod, které zabezpečují sběr, přenos, zpracování a uchování dat za účelem tvorby prezentace informací pro další potřeby.

Stejně jako v jiných firmách, i společnost ABC, s. r. o. se musí opřít o kvalitní účetní program. Pracovníci využívají systém Altus Vario, jenž v sobě skýtá řadu výhod. Možná tou největší je možnost řízení skladu, což umožňuje rychlejší odbavení zboží. Mezi další přednosti můžeme jmenovat generování úkolů, to umožní lepší organizaci práce, možnost online propojení a propojení vazeb mezi doklady (ze zakázky můžeme například zjistit další doklady na ní navazující, pro příklad lze uvést zálohovou fakturu, výdejku, dobropis, fakturu nebo výpis z běžného účtu).

Oproti tomu mezi nevýhody lze zařadit fakt, že Altus Vario je sdílen přes vzdálenou plochu⁵. To na jednu stranu umožňuje pracovat s tímto programem více lidem z různých míst, ale na druhou stranu, pokud vypadne server, kde je umístěna právě tato vzdálená plocha, do systému se nikdo nedostane. A v praxi se toto občas stane, protože na témže serveru má společnost i své eshopy a další weby. Takže může dojít k přetížení či dalším technickým poruchám.

Tento účetní program funguje jak pro obchodní činnost, tak jako informační systém pro účetnictví. Jelikož je samotný program často aktualizován, jsou zaměstnanci průběžně školeni. Pokud přijde někdo nový, školení je nezbytné. O ochranu dat se stará antivirový program, jenž je aktualizován průběžně.

4. 3. 1. Vztahy s dodavatelem informačního systému

Informační systém Altus Vario je vyvíjen a dodáván společností Altus software s.r.o. a jeho licence je zakoupena na dobu neurčitou.

⁵ umožňuje uživateli připojit se k počítači z jiného, vzdáleného počítače připojeného k síti

O aktualizaci programu se stará pracovník z Altus software s.r.o., který má přístup ke vzdálené ploše, kde je tento ekonomický systém v ABC, s. r. o. umístěn. Zde pak provádí i případnou aktualizaci. Před tímto procesem však musí informovat společnost ABC, s. r. o., protože v době jakýchkoli úprav v programu se v něm nemohou dělat úpravy, je tak prakticky nepoužitelný. V praxi je nejběžnější, že tento proces probíhá ve večerních a nočních hodinách, kdy Altus Vario v našem případě běžně nevyužívá nikdo.

K samotné verzi programu byla doinstalována řada modulů, které usnadňují a celkově zefektivňují práci s tímto programem. Pro upřesnění můžeme uvést tyto:

- adresář (možnost vytvoření podrobného seznamu zákazníků, odběratelů, dodavatelů či partnerů),
- sklad, katalog, skladové doklady (jednoduché řízení skladu, podrobněji to je rozebráno v kapitole 5. 1.),
- kursovní lístek (možnost vkládání kurzů, systém následně přepočítá na Kč),
- evidence majetku,
- mzdy a personalistika,
- zakázky a objednávky (vzájemná propojenost, jak již je uvedeno ve výhodách programu v kapitole 4. 3.),
- pokladna (napojení na pokladnu v kamenné prodejně - přes vzdálenou plochu),
- přijaté a vydané doklady,
- banka (díky tomuto modulu můžete zapsat jednotlivé úhrady, které se pak následně objeví i v jednotlivých dokladech).

4. 3. 2. Uživatelé systému

Přihlašování do programu je řešeno tak, že každý uživatel má své přihlašovací jméno a heslo. Přitom ale nemají všichni stejná uživatelská práva. V praxi to znamená, že pracovníci, kteří pracují na skladě, mají omezené možnosti, protože pro ně je nastaveno, že mohou pracovat jen se skladem a dalšími věcmi okolo zakázek.

ABC, s. r. o. toto má vyřešeno tak, že takto upravená práva mají jen pracovníci na skladě, kteří také expedují zboží. Těm je dáno jedno uživatelské jméno, pod kterým se přihlásí. Další osoby již mají každý svůj přístup a jedná se o: všichni tři jednatele, účetní a subjekt

Altus software s.r.o., jehož pracovník provádí aktualizace či opravy v systému. Veškerá přístupy jsou přehledně seřazeny v tabulce 5.

Tabulka 5: Uživatelé ekonomického software v ABC, s. r. o.

Uživatel systému - 1 přihlašovací jméno	Činnost v systému
1. jednatel společnosti	kontrola a sběr informací pro rozhodování a řízení
2. jednatel společnosti	kontrola a sběr informací pro rozhodování a řízení
1. project manager	sběr dat pro rozhodování a řízení o svém projektu
2. project manager	sběr dat pro rozhodování a řízení o svém projektu
Externí účetní	účetní operace kromě skladu a zakázek
Pracovník Altus software s.r.o.	aktualizace a opravy
Pracovníci skladu a odbytu	práce se zakázkami a skladová evidence

Zdroj: vlastní

Důležité je také zmínit, že pod jedním přihlašovacím jménem systém pustí online jen jednu osobu. Nemůže tak nastat situace, že pod jedním přihlášením jsou v tutéž dobu v programu dvě a více osob.

5. Využití údajů z účetního programu

Předchozí kapitola je věnována popisu účetního systému a nyní je třeba říci si, jak data získané z tohoto softwaru využít v praxi. Možností, jak využít Altus Vario, je obecně samozřejmě celá řada, tato práce se však pokusí popsat a zanalyzovat situace, kterým společnost ABC, s. r. o. skutečně čelila.

V této kapitole nebude přímo popisována práce s účetními daty, ale určitě je potřeba zmínit se o řízení skladu a práci se zakázkami, a to z toho důvodu, že to je prakticky pro společnost stěžejní. Ze zakázek jí totiž plyne většina tržeb, a proto je nutné mít efektivní práci na skladě.

5. 1. Řízení skladu a zakázek

Jak to tedy vlastně v praxi funguje? Jak už je uvedeno v představení společnosti, ABC, s. r. o. se zabývá online prodejem a většina tržeb jí tak plyne z této činnosti. Důležité je proto pracovat se zákaznickými objednávkami, což funguje takto: přepsání objednávky z administračního rozhraní eshopu do účetního systému, objednání zboží, čekání na dodání zboží, expedice a platba. Toto se může zdát na první pohled jednoduché, ale při větším počtu zakázek hraje podstatnou roli účetní systém Altus Vario.

Jeho úloha začíná v zadání zakázky, kterou pracovník skladu přepíše z administračního rozhraní v eshopu. Zde pak zadá kompletní údaje o odběrateli a zboží. Nejdůležitější na celém procesu je nastavení stavu, který pak následně výrazně pomůže s odbavením zboží ze skladu.

Při práci se zbožím zná Vario tyto stavy: rezervovat, REZERVOVÁNO, STORNOVÁNO a OK. Ke každé přepsané zakázce se nastaví stav „rezervovat“, a jakmile je zboží k dispozici (tj. přijde a vystaví se k němu příjemka), tak systém automaticky nastaví stav u zakázky na „REZERVOVÁNO“. Pokud je zboží na skladě, tak se tento stav objeví rovnou.

Tyto stavy se pak jednoduše vyfiltrují a hned je vidět všechno, co má být posláno. Vario také vše seřadí podle data. Pokud si například dva zákazníci objednají stejné zboží a na

sklad přijde jen jedno, tak ho prioritně dostane ten, co si ho objednal dříve. Do zavedení⁶ této funkce to rozhodně nebylo zvykem, protože zboží k zakázkám se hledalo pomocí nevyfakturovaných zakázek v administračním systému eshopu, a to bylo zdlouhavé. Skladník kontroloval, zda je zboží k dispozici zakázku po zakázce a přirozeně mohla oproti současné době zafungovat i náhoda.

Jakmile je tedy zboží připraveno k dodání, skladník odbaví zboží a program mu po několika potvrzujících hláškách vytvoří výdejku a fakturu, kterou si následně vytiskne, a pošle ji se zbožím. Pokud vše proběhlo tak, jak má, u zakázky se automaticky nastaví stav „OK“, což je cíl pro všechny zakázky.

V praxi také může nastat situace, že zákazník svou objednávku zruší. Pokud zákazník stornuje svou objednávku pozdě a zboží již bude na cestě, nezbude ABC, s. r. o. nic jiného než si nechat zboží na skladě. A tam ho bude evidovat i náš systém. Jestliže si pak toto zboží někdo objedná, je pak posláno bez odkladu hned.

Celý postup programu v práci se zakázkou je zaznamenán v tabulce 6.

Tabulka 6: Stavy v Altus Vario v práci se zakázkou

Činnost		Stav v Altus Vario
Přepsání zakázky do Varia	→	rezervováno
Objednání zboží		
Čekání až zboží přijde, pak udělat příjemku	→	automaticky stav REZERVOVAT
Fakturace, vyskladnění a poslání zboží	→	OK

Zdroj: vlastní

O tom, že je tento systém skutečně efektivní, svědčí fakt zmenšování doby obratu zásob. Výše zmíněné položky byly totiž do praxe uvedeny ve druhé polovině roku 2009 a už v tomto období byl znát klesající trend. Před uvedením výše zmíněného postupu se zakázky odbavovaly, jak již bylo výše naznačeno, víceméně individuálně. Tento postup byl značně zdlouhavý, protože zboží není dodáváno na sklad podle pořadí jednotlivých zakázek. Pro porovnání jsou v tabulce 7 uvedeny hodnoty doby obratu zásob a z nich je vidět, že trend je klesající, což svědčí o efektivitě nového postupu.

⁶ v září 2009

Tabulka 7: Doba obratu zásob

ukazatel	2008	2009
Doba obratu zásob (průměrné zásoby/tržby*360)	123,43	112,76

Zdroj: vlastní za použití údajů od společnosti ABC, s. r. o.

Doba obratu zásob udává počet dní, ve kterých jsou zásoby vázány v podnikání do doby jejich prodeje. Dá se i říci, že to může být i faktor likvidity, protože udává počet dní, v nichž se zásob promění v pohledávku a následně hotovost. Nevýhoda tohoto ukazatele je, že tržby odrážejí tržní hodnotu zboží, ale zásoby jsou oceňovány v pořizovacích cenách, takže se dá říci, že konečné číslo může být mírně podhodnoceno.

Při dosazení do vzorce doby obratu zásob (průměrné zásoby/tržby*360) je použit konečný stav účtu 604 – tržby za zboží a účet 132 – zboží na skladě a v prodejnách. Pro věrohodnější výsledek se v čitateli může použít účet 504 – prodané zboží, čímž dojde k tomu, že jak v čitateli, tak i ve jmenovateli bude zohledněna pořizovací cena zásob. Co se týče položky průměrných zásob, tak pro zpřesnění jsou zprůměrovány průměrné měsíční zůstatky, které dodal systém Vario. Tržby jsou stanoveny ve výkazu zisku a ztráty, který je uveden v příloze B této práce.

5. 1. 1. Skladové rozdíly

Se zakázkami a řízením skladu bezpochyby souvisí i jejich inventura, která je součástí přípravných prací v rámci účetní závěrky, což je podrobněji rozebráno v kapitole 2. 2.

Zjednodušeně lze říci, že je to porovnání účetního stavu se skutečností. Pokud tedy něco chybí, většinou je předpoklad, že to bylo ukradeno. To ale oproti předpokladům není případ ABC, s. r. o. Podle jednatelů společnosti zde pracují lidé, které znají a věří jim, což se projevuje pozitivně. Samozřejmě ale tím není dáno, že samotné stavy vždy souhlasí, protože dochází i k neúmyslným ztrátám, jako jsou neodborné zacházení, nedbalost či neopatrnost. Tyto případy si řeší jednatel tímto pověřený individuálně.

V praxi tu a tam nastane situace, že zboží je omylem zákazníkům vyměněno. A s touto nesrovnalostí nám dále pomůže Altus Vario, podle kterého pak snadno skladník zajistí nápravu.

Jak vše tedy proběhne? Zákazníkovi přijde jiné zboží, a ten pak má dvě možnosti: buď si ho nechá, jako by se nic nestalo, nebo ho pošle zpět k výměně. Pokud si první možnost zvolí oba, kterým byly jejich věci zaměněny, je pro ABC, s. r. o. po problému, nic teď řešit nemusí, ale do budoucna je zde velká pravděpodobnost, že si už titíž lidé pro nedůvěryhodnost v budoucnu nic neobjednají. Mínusem pro takového zákazníka je navíc prakticky nemožnost reklamace, protože faktura bude buď na jiné jméno, nebo jiné zboží. Pokud nastane situace, že alespoň jeden pošle zboží zpět, řeší toto celkem jednoduše. Ve Variu se najde podle artiklového čísla samotné zboží, u něhož se zobrazí i související zakázky. A tam najdeme tu naši, která se váže se stejným datem odeslání. Druhý takto postižený zákazník se pak kontaktuje a je domluvena výměna. Zákazníci neplatí navíc nic a navíc v rámci omluvy dostanou s již správně odeslanou zásilkou i malý dárek.

5. 2. Platby

Obdobný systém jako u zakázek funguje i faktur a jejich proplacení. Zásadní rozdíl je v tom, že Vario rozlišuje jen dva stavy: uhrazeno a neuhrzeno. Pokud je tedy faktura vytvořena, je u ní automaticky stav „neuhrzeno“. Až přijde výpis z běžného účtu a platba pomocí variabilního symbolu bude spárována s fakturou, automaticky se nastaví stav na „uhrazeno“. Toto je nejběžnější praxe. Další možnost může nastat, že pohledávka, nebo závazek jsou hrazeny hotově. Zde se to pak řeší ihned po zadání faktury příjmovým, nebo výdajovým dokladem.

Tyto informace slouží na rozdíl od zakázek a skladu vyššímu managementu, v našem případě jednatelům. Ti si naráz totiž mohou vyfiltrovat uhrazené, či neuhrzené faktury a nemusí se dívat na jednotlivé účty a rázem tak vidí aktuální pohledávky a závazky. S nimi lze dále různě pracovat, řadit si je podle vydání či splatnosti. Jen pro upřesnění, pokud chceme zjistit všechny neuhrzené pohledávky, musím si vyfiltrovat stav „neuhrzeno“ ve vydaných fakturách.

5. 3. Možnosti vylepšení

V předchozích dvou podkapitolách jsou popsány dvě funkce účetního programu Altus Vario, které jsou pro chod ABC, s. r. o. zcela klíčové. Nyní rozebereme možná vylepšení programu.

Důležitým vylepšením by mohlo být propojení celého systému s administrační částí eshopů, a to z toho důvodu, aby se zakázky přepisovaly rovnou do Varia. V současné době je praxe taková, že tento proces musí zařizovat skladníci, kteří mají celý průběh zakázek na starosti. Ušetřilo by jim to práci a čas, který by mohli využít jinde, například k poslání většího množství zboží (pokud je k dispozici). Pokud by se tak skutečně stalo, společnost by na tom vydělala. Ještě více by se totiž logicky snížila doba obratu zásob, což by mělo za následek větší likviditu, větší spokojenost zákazníků (zboží by dostali dříve) a s tím související i možný nárůst věrných zákazníků. Podle dostupných informací se tato možnost řeší⁷, do budoucna se s ní počítá, ale na druhou stranu je také náročná z technického hlediska.

Další možností, která by ušetřila skladníkům čas, je větší zjednodušení v oblasti zakázek. Nyní je v praxi systém, kde skladník do Varia zadá zakázku, a pak zde učiní i objednávku, která pak pomůže při zadávání příjemky. Následně po obdržení zboží je provedena ze zakázky faktura a následný výtisk, ale to už se musí skladník přesunout do jiného modulu faktura. Obecně by to chtělo vše zařadit do zakázek, tedy jednoho modulu. Z toho by se pak mohlo dělat vše: objednávat, rezervovat zboží i fakturovat. Rezervace (podrobněji jsou rozebrány v kapitole 5. 1.) a objednávky by se mohly provádět jedním pokynem, možnost tisku faktury po samotném procesu fakturace také. Tato možnost je také uvažována, ale podle vyjádření jednatele společnosti vše závisí na společnosti Altus software, jak vyvine svůj produkt.

⁷ stav v srpnu 2010

6. Finanční analýza v podniku ABC

6. 1. Význam

Finanční analýza je jeden z nejdůležitějších nástrojů pro řízení a rozhodování v podniku. Je zdrojem důležitých informací, které pak slouží k rozhodování o investicích, majetkové struktuře, cenové politice či řízení zásob.

Jejím úkolem je především zhodnotit stav podniku, a to nejen současný stav, ale i pravděpodobný výhled do budoucna či ohlednutí do minulosti. Odhaluje také silné a slabé stránky včetně nastolených trendů v hospodaření.

Důležitým faktorem je také možnost porovnání s daty konkurence a okolím podniku. To zahrnuje zejména analýzu odvětví nebo celkového stavu ekonomiky státu.

Pokud vezmeme v úvahu finanční analýzu jako dokument, tak na rozdíl od účetních výkazů nemá zákonem stavenou formu, což znamená, že se může odlišovat. ABC, s. r. o. má na její provedení stanoveny své směrnice, které dodržuje. Nesmíme také opomenout, že v naší zkoumané společnosti bývá různě zpracovávána pro různé uživatele, čemuž se budeme věnovat v následující podkapitole.

6. 2. Uživatelé

Obecně se dá říci, že uživatele finanční analýzy společnosti ABC můžeme rozdělit na interní a externí. Obě tyto skupiny mají rozdílné zájmy, hlavně i přístup k informacím. Externí uživatelé čerpají především z veřejně dostupných zdrojů. Z toho lze tím pádem odvodit, že jejich výsledky nemají takovou vypovídací hodnotu. Mezi externí uživatele můžeme zařadit:

- investory,
- banky a věřitele,
- stát a jeho orgány,
- obchodní partnery,
- konkurenci.

Není ale vyloučeno, že první čtyři jmenovaní se mohou dostat i k datům pro interní uživatele. Podnik by byl sám proti sobě, kdyby nespolupracoval s investory kvůli možným přísunům peněz, s bankami kvůli úvěrům a s obchodními partnery pro udržení dobrých vztahů a tím pádem i zakázek.

Na druhé straně jsou interní uživatelé. Ti mají maximum dostupných informací, které poskytuje vnitropodnikové účetnictví. V ABC, s. r. o. můžeme tyto uživatele rozdělit na dvě skupiny: TOP managery a ostatní zaměstnance.

Za TOP managery můžeme v naší zkoumané firmě považovat jednatele. Tyto osoby mají přístup k největšímu množství informací pro zpracování finanční analýzy. Jejich výstupy a rozhodování jsou tak vhodné pro operativní a strategické řízení a rozhodování pro budoucí období.

Druhou linií jsou v ABC, s. r. o. ostatní zaměstnanci. Jedná se především o pracovníky skladu a projektové managery jednotlivých internetových projektů. Tito lidé mají informace v omezenější míře, čemuž se vztahují i přístupová práva do účetního software, jak je již zmíněno v podkapitole 4. 3. 2., a slouží především pro operativní rozhodování v tom daném procesu, za který je daná osoba zodpovědná.

6. 3. Analýza poměrových ukazatelů

Poměrovou analýzu provedeme po skupinách jednotlivých ukazatelů. Již předem je asi jasné, že u začínající firmy nebudou všechna čísla dobrá, a tak budou nastíněna i nějaká řešení vzniklých problémů. Číselné výsledky jsou shrnuty v tabulkách, ve kterých budou použity vzorce z literatury [16].

Protože firma byla založena v roce 2008, budeme čerpat údaje z tohoto roku a z roku následujícího. Dále tyto údaje pak porovnáme s polovinou roku 2010, ale to nepůjde u všech ukazatelů. V některých jsou totiž porovnávány údaje z rozvahy a výkazu zisku a ztráty a zde může nastat problém. Rozvaha totiž zobrazuje hodnoty k určitému stavu, kdežto u „výsledovky“ se zobrazují veličiny za určité období, které je v našem případě od 1. 1. do 31. 12.

Všechny údaje v následujících podkapitolách byly vypočteny z rozvahy a výkazu zisku a ztráty ve zjednodušeném rozsahu společnosti ABC, s. r. o. Tyto dokumenty jsou uvedeny v přílohách A a B této práce.

6. 3. 1. Ukazatelé rentability

Rentabilita je pro ABC, s. r. o. asi jako pro každý jiný podnik velmi důležitá, protože souhrnně vyjadřuje schopnost dosahování výnosu na základě vložených prostředků. Dosažené ukazatele jsou srovnány v tabulce 8.

Tabulka 8: Ukazatelé rentability v podniku ABC, s. r. o.

Ukazatel rentability	2008	2009
ROE (EAT ⁸ /vlastní kapitál)	1,47%	14,64%
ROS (EAT ⁸ /tržby)	0,86%	4,14%
ROA (EBIT ⁹ /aktiva)	1,62%	7,68%

Zdroj: vlastní za použití údajů od společnosti ABC, s. r. o.

Jak je vidět z předchozí tabulky, tak údaje v prvním roce byly oproti tomu dalšímu výrazně nižší. ABC, s. r. o. měla totiž velké náklady, které jí jen stěží pokryly tržby. Z toho plyne, že zisk byl jen malý. V dalším roce pak nastalo zlepšení, a to především zvýšenému počtu objednávek a tím pádem i tržeb. Větší zisk způsobily větší investice do marketingu, byla zlepšena pozice ve vyhledávačích (tzv. SEO) a dále byla zahájena spolupráce s některými weby, přes které se potencionální zákazníci dostali až do samotného eshopu. Zvláště tyto dva faktory výrazně ovlivnily stoupající návštěvnost stránek, s čímž úměrně rostl i počet objednávek.

Jako první se zastavme u ukazatele rentability tržeb (ROS). Tento ukazatel charakterizuje čistý zisk vztažený k tržbám. Na tomto ukazateli tedy vidíme, jak efektivně podnik využije své vynaložené prostředky. Pro ABC, s. r. o. je důležité, že čísla jsou meziročně rostoucí, což znamená, že prostředky jsou vynakládány čím dál tím účelněji a přinášejí více zisku.

⁸ čistý zisk

⁹ provozní zisk

Tato úspěšnost ale nemusí být dána jen skutečnou hodnotou výrobků. Určitě se sem promítají módní trendy, marketingové a v neposlední řadě také nálada veřejnosti. Pro další chod a rozvoj je pak důležité, aby čísla pokračovala v růstovém trendu.

Ukazatelem rentability vlastního kapitálu (ROE) se řídí zejména investoři. Ti totiž podle toho zjistí, jestli jim jejich vložený kapitál přináší dostatečný výnos. Pro potencionální investory je pak důležité, aby tato míra byla vyšší než úroky, které by investor obdržel v jiné formě investice (např. obligace, dluhopisy atd.), v opačném případě by se jim to nevyplatilo. Pokud tento ukazatel vztáhneme na naše tři vlastníky a jejich investice, tak v prvním roce bylo toto číslo určitě pod úrokovou mírou. Pro srovnání můžeme uvést energetického giganta ČEZ, a. s. a jeho dluhopisy, které měly v tomto roce úrokovou sazbu od 3 do 6%¹⁰. Další období pak přinesla vzestup, z čehož je jasné vidět, že zvolili dobře. ABC, s. r. o. má perspektivu, tedy pokud bude pokračovat v nastolených trendech, s čímž souvisí i poptávka, která určitě nebude mít stále rostoucí tendenci.

ROA je ukazatel rentability celkových vložených aktiv. Jak už je patrné ze vzorce uvedeného v tabulce 8, poměřuje provozní zisk s aktivy bez ohledu na to, z jakých zdrojů jsou financována. Zde je tedy měřena hrubá provozní síla aktiv před odpočtem daní a i z tohoto důvodu může být dobrý pro porovnání s konkurencí. Jak je již uvedeno v úvodu praktické části této práce, některá data budou porovnávána a tento údaj je pro daný účel ideální. Toto srovnání je provedeno v kapitole 6. 4.

6. 3. 2. Ukazatelé aktivity

Tyto ukazatele měří, jak je v daném podniku hospodařeno s aktivy, a vyjadřují vázanost kapitálu k vybraným položkám.

Době obratu zásob je již z části věnována v souvislosti s jejich zefektivněním jejich řízení kapitola 5. 2. a jak je vidět z těchto čísel, vylepšení účetního software pomohlo s jejich rychlejším odbavením.

¹⁰ dle internetových stránek www.cez.cz

Tabulka 9: Ukazatelé aktivity v podniku ABC, s. r. o.

Ukazatel	2008	2009
Vázanost celkových aktiv (aktiva/tržby)	1,77	0,71
Obrat zásob (tržby/zásoby)	2,92	3,19
Doba obratu zásob ve dnech (zásoby/tržby*360)	123	113
Obrat pohledávek (tržby/pohledávky)	1,94	7,04
Doba obratu pohledávek ve dnech (pohledávky/tržby*360)	185	51
Obrat krátkodobých závazků (tržby/krátk. závazky)	1,09	4,97
Doba obratu krátk. závazků ve dnech (krátk. závazky/tržby*360)	320	72

Zdroj: vlastní za použití údajů od společnosti ABC, s. r. o.

U ukazatelů doby obratu pohledávek a závazků tak je jasné, že první rok podnikání se výrazně odlišuje od dalších dvou sledovaných období. A nutno říct v negativním slova smyslu. Doba obratu je totiž dána ve dnech a u pohledávek a závazků toto znamená, kolik dní musí firma čekat na inkaso, respektive dát příkaz k uhrazení závazku. Zde se berou stavy z účtů 321 - dodavatelé a 311 - odběratelé. V rozvaze, která je uvedena v příloze, jsou sice jen obecně krátkodobé závazky a pohledávky, ale jednatel společnosti za pomoci účetního software Altus Vario pomohl se zjištěním měsíčních stavů těchto účtů, které jsou zprůměrovány (tedy stejně jako v kapitole 5. 1. u zásob).

Dodavatelé tedy měli tedy průměrný stav měsíčních zůstatků 320 tis. Kč a odběratelé 180 tis. Kč. Z toho nám pak tedy vyplynula doba obratu pohledávek 185 dní a doba obratu závazků 329 dní. A to je opravdu dost. S tím souvisí i na začátku špatné zvolení termínů výplat od kurýrní společnosti, která inkasuje od zákazníků peníze, a následně je pak v určitých intervalech přeposílá společnosti. Toto vypovídá, že tyto platby byly nastaveny tak, aby chodily ve větších částkách za cenu větších intervalů. Současný trend je spíše opačný, tedy kratší intervaly. Vzhledem k tomu, že tržby postupně rostou, je zde příležitost na ještě větší snížení obou čísel.

A jak se toto promítlo do dalšího roku. I z rozvahy uvedené v příloze lze vidět, že se jak položky pohledávek, tak hlavně položky závazků snížily. Na dodavatelském účtu byl průměrný stav 170 tis. Kč, na odběratelích pak 120 tis. Kč. Z toho nám vyjde doba obratu pohledávek v případě závazků 72 dní a pohledávek 51 dní. Pokud pak tyto dva údaje porovnáme, tak z toho lze usoudit, že ABC, s. r. o. je ve výhodnějším postavení, než kdyby byla čísla opačně, protože dá se říci, že poskytuje odběratelům obchodní úvěr ve výši 51 dní, ale sama čerpá provozní úvěr 72 dní.

Je třeba ale nutno poznamenat, že dobu obratu závazků je potřeba ještě snížit, aby se dostala na splatnost faktur svým dodavatelům, což je obvykle 45 dní. K tomu je pak potřeba ještě vyšší navýšení tržeb.

6. 3. 3. Ukazatelé likvidity

I likvidita v sobě přináší důležitá data. Lze říci, že to souhrn prostředků, které má společnost k dispozici k uhrazení svých splatných závazků. Ukazatele poměřují, čím je možno platit (položky v čitateli) a co je nutno zaplatit (položky ve jmenovateli).

Tabulka 10: Ukazatelé likvidity v podniku ABC, s. r. o.

Likvidita	2008	2009	2010 (leden až červen)
Běžná (oběžná aktiva/krátk. závazky)	1,25	1,52	1,69
Pohotovná [(krátk. pohledávky + finanční majetek)/krátk. závazky]	0,95	0,81	0,97
Peněžní (krátk. fin. majetek/krátk. závazky)	0,37	0,35	0,44

Zdroj: vlastní za použití údajů od společnosti ABC, s. r. o.

Pro další analýzu je dobré si uvést takzvané optimální hodnoty, které jsou uvedeny v literatuře [16]. Běžná likvidita je citlivá zejména na strukturu zásob. U nich totiž může trvat dlouho, než se přemění na peníze. A i z tohoto důvodu je nutno mít nastavenou dobře jejich strukturu. Celý tento proces s posíláním zboží je uveden v kap. 5. 1.

Pro běžnou likviditu jsou uváděny optimální údaje mezi 1,5 a 2,5 a na tyto čísla se ABC, s. r. o. postupně dostala. Výjimku tvoří jen první rok, když tato hodnota byla nepatrně nižší, což bylo dáno vysokou hodnotou krátkodobých závazků, které byly použity i pro rozjezd podnikání.

Co se týče pohotové likvidity, uvádějí se optimální čísla větší jak jedna. Na rozdíl od běžné likvidity, zde je číselník očištěn od zásob, což znamená, že zde hrají svou roli peněžní prostředky (jak v pokladně – účet 211, tak i na běžných účtech – 221), a také finanční majetek a krátkodobé pohledávky. Jak je vidět z tabulky 10, ABC, s. r. o. má zde problém, který se nezlepšil ani následující rok od začátku podnikání. Sice čísla se jedničky dost blíží, ale v praxi to skutečně znamenalo (a v současné době i znamená) menší problémy, na které doplatili zaměstnanci pozdějšími výplatami mezd.

Pokud tyto dva údaje o likviditě budeme porovnávat, zjistíme, že rozdíly mezi běžnou a pohotovou likviditou se zvětšují. Literatura [13] pro to pak má vysvětlení, že se tak může stát u obchodních firem, což je jasně náš případ. Zásoby se totiž rychle obměňují a jsou více likvidní.

Peněžní (neboli také okamžitá) likvidita pak ukazuje schopnost uhradit právě schopné dluhy, její hodnota by neměla klesnout pod 0,2, což ABC, s. r. o. splňuje a s tímto by mít problém neměla.

6. 3. 4. Ukazatelé zadluženosti

Obecně se dá říci, že zadluženost udává rozsah dluhů, které jsou použity k financování podniku.

Tabulka 11: Ukazatelé zadluženosti v podniku ABC, s. r. o.

Zadluženost	2008	2009	2010 (leden až červen)
Celková (cizí kapitál/aktiva)	67,15%	58,10%	59,05%
Zadluženost vlastního kapitálu (vlastní kapitál/aktiva)	32,85%	39,90%	40,95%

Zdroj: vlastní za použití údajů od společnosti ABC, s. r. o.

Jak je vidět z tabulky 11, celková zadluženost podniku se oproti roku zahájení snížila, což je určitě pozitivní jev. U vlastního kapitálu je tomu přesně naopak, tento ukazatel porovnává vlastní kapitál s celkovými aktivy. Z toho lze usoudit, že se podíl vlastního kapitálu zvětšuje, a tím pádem je společností čím dál tím nezávislejší.

Rozhodně se ale obecně nedá říci, že pokud je celková míra zadluženosti vyšší, tak je to špatně. Firmy si totiž mohou brát úvěry, což zvýší cizí kapitál a tím pádem i celkovou zadluženost. Na druhou stranu zase přitečou finanční prostředky, které pak mohou být použity k investicím, což má mít většinou za následek větší výnosy. Podrobněji se touto možností zabývá kapitola 8. 1.

6. 4. Porovnání údajů s konkurenční firmou XYZ

Jak již bylo naznačeno, nyní budou některé údaje porovnány se společností, která se také zabývá internetovým prodejem. Její jméno je také záměrně vynecháno, protože by mohlo vést právě k ABC, s. r. o., což si její vlastníci nepřejí. V dalším textu jí tedy budeme jmenovat jako XYZ, s. r. o.

Všechny údaje v této kapitole byly vypočteny z rozvahy a výkazu zisku a ztráty ve zjednodušeném rozsahu společnosti XYZ, s. r. o. Tyto dokumenty jsou uvedeny v příloze C této práce.

Nejdříve je nutné říci o této firmě pár informací¹¹, které jsou obecně dostupné. Na trhu se pohybuje od roku 2006 a spravuje jeden velký eshop a další malé. Co se týče jejích aktiv, tak ty od roku 2006 (359 tis. Kč) zvýšila do roku 2009 zhruba 25x na 9.175 tis. Kč.

Jaká byla příčina tohoto nárůstu? XYZ, s. r. o. rapidně navýšila zásoby a dál pak pořídila dlouhodobý hmotný majetek a soubory hmotných a movitých věcí, které na začátku podnikání neměla. Dost jí také narostly pohledávky. Velkou část ale kryje z cizích zdrojů, a to konkrétně 5.164 tis. Kč.

¹¹ údaje z účetní závěrky z obchodního rejstříku a internetových stránek

Tabulka 12: Ukazatele finanční analýzy XYZ, s. r. o.

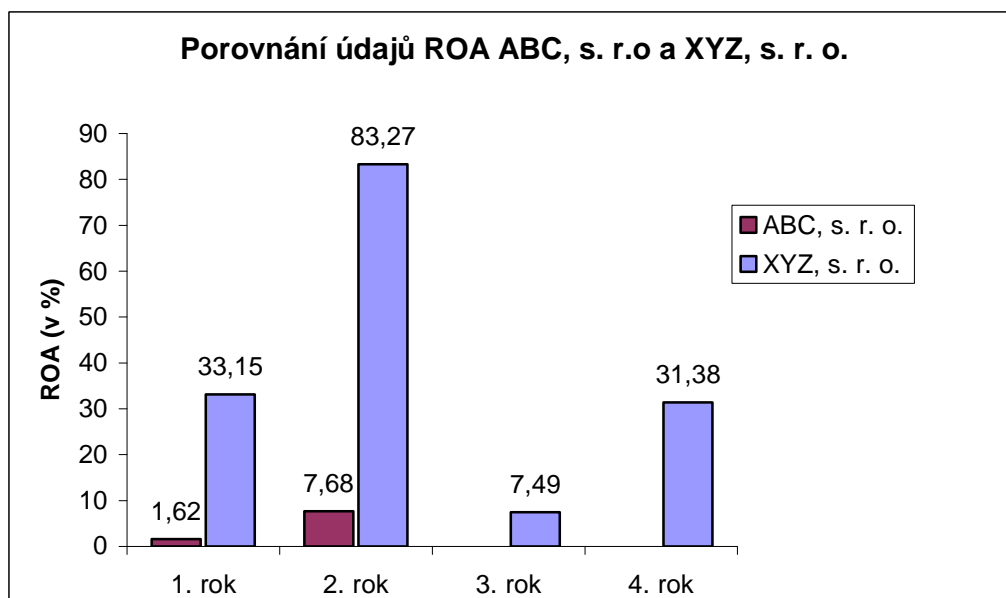
Ukazatele rentability	2006	2007	2008	2009
ROE (EAT/vlastní kapitál)	38,53%	68,87%	37,42%	65,00%
ROS (EAT/tržby)	12,53%	34,97%	3,56%	8,90%
ROA (EBIT/aktiva)	33,15%	83,27%	7,49%	31,38%
Ukazatel aktivity				
Vázanost celkových aktiv (aktiva/tržby)	0,36	0,40	0,57	0,35
Ukazatele likvidity				
Běžná (oběžná aktiva/krátk. závazky)	11,22	---	1,10	1,63
Pohotová [(krátk. pohledávky + fin. majetek)/krátk. závazky]	11,22	---	0,29	0,71
Peněžní (krátk. fin. majetek/krátk. závazky)	0,91	---	0,07	0,20
Ukazatele zadluženosti				
Celková (cizí kapitál/aktiva)	8,91%	-27,71%	83,00%	56,28%
Zadluženost vlastního kapitálu (vlastní kapitál/aktiva)	91,09%	127,71%	17,00%	39,50%

Zdroj: vlastní za použití údajů z účetní závěrky od společnosti XYZ, s. r. o.

Pokud se podíváme na údaje z tabulky 12, tak z nich lze vyčíst, že v prvním roce měla společnost XYZ, s. r. o. na konci roku malé závazky, což mělo za následek vysokou likviditu a velký podíl vlastního kapitálu. Hodnota rentability celkových vložených aktiv (ROA) se výrazně zvýšila ve druhém roce (čímž narostl firmě produkční zisk), společnost na to reagovala v dalších letech nákupem aktiv: dlouhodobého hmotného majetku, samostatných movitých věcí a souboru movitých věcí a zásob obecně. Jak lze dále vyčíst, tato aktiva kryla cizími zdroji, protože právě ty ve třetím roce významně narostly. Na druhou stranu díky vzrůstu krátkodobých závazků jí klesla likvidita. Nicméně nutno podotknout, že i přes toto opět začala vykazovat růst.

Pokud se ještě zastavíme u ukazatele aktivity vázanosti celkových aktiv, tak ten vyjadřuje produkční efektivnost firmy. Čím je toto číslo nižší, tím lépe. To lze dokumentovat tím, že při růstu firmy nemusí navyšovat finanční zdroje. Z tabulky 12 je vidět, že čísla XYZ, s. r. o. jsou menší než jedna a poslední rok je údaj nejmenší.

Z pohledu ABC, s. r. o. lze doporučit vyzkoušení stejné strategie jako XYZ, s. r. o., což znamená vhodně zvýšit aktiva z cizích zdrojů, což by při správném zvolení investiční strategie mohlo vést k růstu. Návratnost těchto investic ale nemusí být okamžitá, protože jak můžeme vidět z tabulky 12, všechny ukazatele rentability po tomto kroku klesly a až poté opět nabraly vzestupný růst, což dokumentuje i graf rentability celkových vložených aktiv na obrázku 6.

Obrázek 6: Porovnání údajů ROA ABC, s. r. o. a XYZ, s. r. o.

Zdroj: vlastní za použití údajů od společností ABC, s. r. o. a XYZ, s. r. o.

Pokud se podíváme na ukazatele rentability z prvních dvou let podnikání obou společností, tak vidíme, že XYZ, s. r. o. byla na počátku podnikání mnohem schopnější dosahovat výnosů, zato ABC, s. r. o. se to pak snažila dohnat v dalším roce, kdy rostla rychleji. V tabulce 13 je pak také vidět, že ukazatele rentability celkových vložených aktiv (ROA) a tržeb (ROS) vzrostly v obou firmách zhruba stejně. Výrazným vybočením je pak rentabilita vlastního kapitálu, která vzrostla v ABC, s. r. o. mnohem více, což značí, že se podařilo oproti XYZ, s. r. o. výrazně zlepšit výnosnost vlastního vloženého kapitálu, a to by tedy

mohlo pomoci rozhodnout se pro variantu, jakou v této situaci učinila XYZ, s. r. o., tedy vhodně zvýšit aktiva z cizích zdrojů.

Tabulka 13: Porovnání ukazatelů likvidity ABC, s. r. o. a XYZ, s. r. o.

	ABC, s. r. o.			XYZ, s. r. o.		
	ROE	ROS	ROA	ROE	ROS	ROA
1. rok	1,47%	0,86%	1,62%	38,53%	12,53%	33,15%
2. rok	14,64%	4,14%	7,68%	68,87%	34,97%	83,27%
Změna	9,96x	4,81x	4,74x	1,79x	2,79x	2,51x

Zdroj: vlastní za použití údajů od společností ABC, s. r. o. a XYZ, s. r. o.

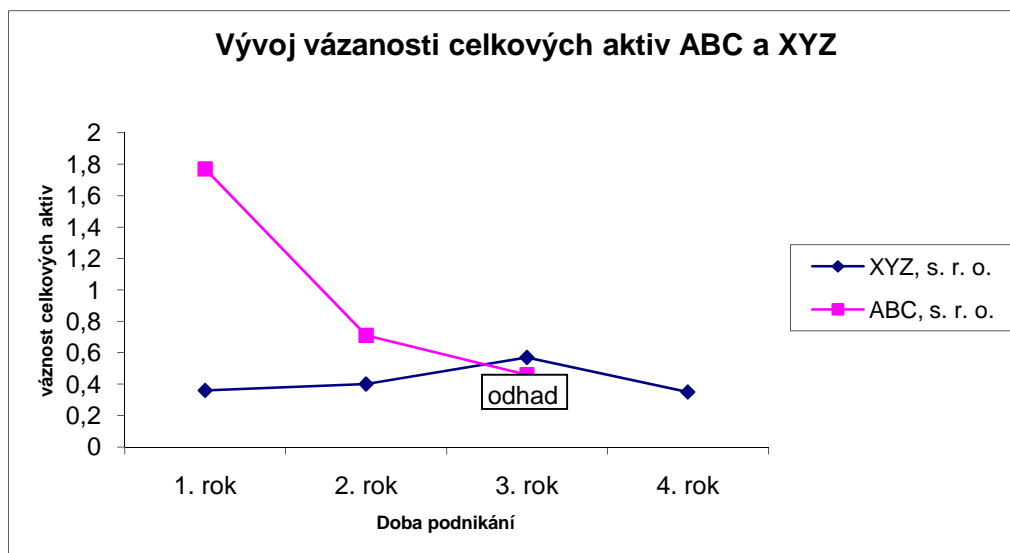
6. 5. Shrnutí a návrh řešení

Finanční analýza slouží především pro TOP management společnosti, v našem případě to jsou její jednatelé. Ti pak mohou podle údajů z ní získaných rozhodnout, jak se ABC, s. r. o. bude vyvíjet dále.

Jako určitě pozitivní jev je to, že podíl vlastního kapitálu má vzestupný charakter. Naopak největší negativa můžeme zaznamenat ve splácení pohledávek a závazků, obě položky jsou totiž v průměru spláceny po dobách splatnosti, což by mohlo mít za následek to, že by dodavatelé mohli uvažovat o výpovědi smluv, přitom ale čísla likvidity nenapovídají o tom, že by ABC, s. r. o. měla mít s tímto problémy. V rámci odběratelského hlediska, by se tak mohlo uvažovat o nějakých případných sankcích, nebo případně se poohlédnout po alternativě.

U vázanosti celkových vložených aktiv je pak nutno poznamenat, že u XYZ, s. r. o. je produkční efektivnost firmy prakticky totožných číslech, o něco málo jen vzrostla v roce 2008, kdy byla pořízena aktiva. ABC, s. r. o. měla s tímto problémem v prvním roce, kdy toto číslo bylo oproti XYZ, s. r. o. výrazně větší (1,77). Další rok se ale celý podnik zefektivnil, o čemž svědčí fakt, že toto číslo kleslo na 0,71. A tento klesající trend by měl pokračovat i nadále, protože tržby mají stále růst, což je dokázáno v kapitole 7. 2. 1. Pokud by zůstala aktiva i na konci roku neměnná a vyplnil se růst tržeb, tak by vázanost celkových vložených aktiv vyšla 0,46, což už je srovnatelné s XYZ, s. r. o. Vývoj tohoto ukazatele obou firem je graficky znázorněn na obrázku 7. Z toho plyne, že ABC, s. r. o. jde postupnými kroky

správným směrem. Pokud se ale rozhodne investovat do nových aktiv, mělo by to být opodstatněno odpovídajícím nárůstem tržeb.

Obrázek 7: Vývoj vázanosti celkových aktiv ABC, s. r. o. a XYZ, s. r. o.

Zdroj: vlastní za použití údajů od společností ABC, s. r. o. a XYZ, s. r. o.

Co se týče rentability, tak pokud porovnáme údaje s XYZ, s. r. o., je patrné, že ABC, s. r. o. má zde rezervy. Zmenšovat tržby, aktiva či vlastní kapitál by nebylo logické, proto je potřeba se zaměřit na zvýšení zisku, tedy zvláště toho provozního. Obecně se nabízejí tyto možnosti: zvýšit výnosy, snížit náklady, nebo obě tyto položky současně. V další kapitole ve finančním plánu je rozvedeno, že prostor pro zvýšení tu skutečně je. V rámci operativního řízení je tak možné se podívat, zda se nedá ušetřit na některých nákladech, nebo snad dokonce jestli nejsou zbytečné.

7. Zisk a jeho rozdělení

Zisk je určitě důležitým ukazatelem toho, jak si daný podnik vede, což hrálo významnou roli ve finanční analýze v předchozí kapitole, a proto ani on samozřejmě nesmí být opomenut. V modelovém příkladu z roku 2008 bude naznačeno, jak ABC, s. r. o. hospodařila a co s daným výsledkem provedla, dále se pokusíme odhadnout výsledek hospodaření za rok 2010. Pro lepší ilustraci jsou uvedeny údaje z rozvahy a účtu zisků a ztrát, jež byly zveřejněny v závěre.

7. 1. Zisk v prvním roce podnikání

Jak již bylo uvedeno v kapitole 4. 1., kde je představena společnost ABC, s. r. o., v roce 2008 byla zahájena její činnost. Z toho lze tudíž vyvodit, že se bude jednat o údaje z prvního roku jejího podnikání.

Rozvaha ABC, s. r. o. ve zjednodušeném rozsahu k 31. 12. 2008

Stálá aktiva		Vlastní zdroje	
Dlouhodobý majetek	0	Základní kapitál	200
		Výsledek hospodaření běžného účetního období	3
Oběžný majetek		Cizí zdroje	
Zásoby	124	Krátkodobé závazky	415
Krátkodobé pohledávky	240		
Pohledávky za upsaný vlastní kapitál	100		
Krátkodobý finanční majetek	154		
		CELKEM	618
CELKEM	618		

Obrázek 8: Rozvaha ABC, s. r. o. za rok 2008

Zdroj: vlastní za použití údajů z účetní závěrky společnosti ABC, s. r. o.

Výkaz zisku a ztráty ABC, s. r. o. ve zjednodušeném rozsahu k 31. 12. 2008

Provozní náklady		Provozní výnosy	
Výkonová spotřeba	134	Tržby za prodej zboží	350
Osobní náklady	188		
Ostatní provozní náklady	12	Finanční výnosy	
Daně a poplatky	6	Ostatní finanční výnosy	2
		Mimořádné výnosy	0
Finanční náklady			
Ostatní finanční náklady	8		
		CELKEM	352
Daň z příjmů za běžnou činnost	1		
Mimořádné náklady	348		
CELKEM			
ČISTÝ ZISK	3		

Obrázek 9: Výkaz zisku a ztráty ABC, s. r. o. za rok 2008

Zdroj: vlastní za použití údajů z účetní závěrky společnosti ABC, s. r. o.

Jak můžeme z obrázku 8 vidět, společnost nevlastní žádný dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, tudíž nemá ani žádné odpisy. Prozatím jediné tržby má z prodeje zboží. Na začátku se poměrně dost zadlužila, což je vidět v rozvaze na položce krátkodobých závazků, které bude muset splácet.

V prvním roce byl vygenerován hrubý zisk 4 tis. Kč, jak je vidět z výkazu zisku a ztráty na obrázku 9. Ještě před procesem jeho samotného rozdělení, je nutno ho zdanit, čímž vyjde čistý zisk, se kterým se pak bude dále pracovat. Výpočet v teoretické rovině je zároveň znázorněn v příloze D této práce.

Pokud si do této tabulky dosadíme naše konkrétní čísla z rozvahy a výkazu zisku a ztráty, tak vyjde daň z příjmů 1 tis. Kč, což potvrdil i jeden z jednatelů s tím, že konkrétnější čísla, daňovou uznatelnost a další odpočty společnost neposkytne. Pro naše účely nám tak musí stačit čistý zisk 3 tis. Kč. Tyto údaje jsou také potvrzeny v účetní závěrce ve zjednodušeném rozsahu.

Možností rozdělení a využití zisku je hned několik. Čistý zisk se přiděluje do různých fondů, přičemž v rámcové účtové osnově pro podnikatele jsou od sebe odděleny fondy tvořené kapitálovými vklady (účtová skupina 41.) od fondů tvořených ze zisku (účtová skupina 42.), což je přehledně uvedeno v příloze E této práce.

Rezervní fond tvoří akciové společnosti i spol. s r. o. dle §67 obchodního zákoníku povinně, §124 pak uvádí: „Není-li rezervní fond vytvořen již při vzniku společnosti, je společnost povinna vytvořit jej z čistého zisku vykázaného v řádné účetní závěrce za rok, v němž poprvé čistý zisk vytvoří, a to ve výši nejméně 10 % z čistého zisku, avšak ne více než 5 % z hodnoty základního kapitálu.“ A to je přesně případ ABC, s. r. o.

Tento fond se pak ročně navyšuje o částku určenou ve společenské smlouvě nebo stanovách. Stejný paragraf pak uvádí, že to musí být nejméně 5% z čistého zisku a to až do výše, která je zakotvena ve společenské smlouvě nebo ve stanovách, což musí dle obchodního zákoníku činit nejméně 10% základního kapitálu.

O jeho následném použití pak rozhodují jednatele v souladu s §67 obchodního zákoníku, nejde-li o případy, kdy zákon svěřuje toto rozhodnutí valné hromadě. Nutno ještě poznamenat, že jeho desetiprocentní výše smí být použita jen na úhradu ztráty.

Ztrátu pak lze uhradit i rovnou z čistého zisku, z něhož lze navýšit i základní kapitál, což jsou další dvě možnosti jeho použití.

Podle jednatele ABC, s. r. o. se společnost rozhodla převést do zákonného rezervního fondu vždy nejmenší možnou částku, takže v našem případě to je 10% z čistého zisku, což je 0,3 tis. Kč. Dále pak valná hromada společnosti rozhodla, že zbylý zisk bude převeden do dalšího období.

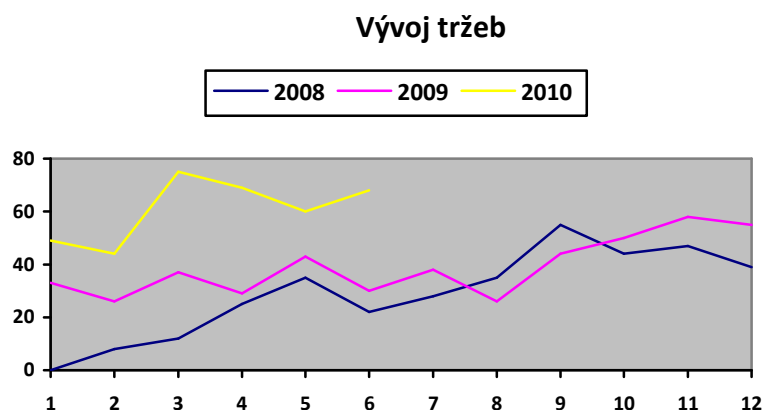
7. 2. Finanční plán

Vzhledem k tomu, že v kapitole 7. 1. byl proveden nástin výpočtu zisku a následně jeho případné rozdělení, nyní provedeme analýzu průběhu druhého pololetí roku 2010. Pro veškeré další rozhodování je klíčový odhad tržeb, na což pak prakticky vše ve finančním plánu navazuje.

7. 2. 1. Plán provozních výnosů

Jak je vidět z výkazu zisku a ztráty, tak tržby rostou. Důležitý je proto odhad jejich růstu, k čemuž může pomoci i následující graf na obrázku 10.

Z něho je vidět, že tržby by měly mít rostoucí tendenci. Ale kolik přesně? V tomto případě je třeba zjistit index růstu tržeb, jenž se skládá z indexů objemu trhu a podílu firmy na trhu. A podle odhadů má jít o velké číslo, protože firma spustila některé marketingové nástroje, čímž o jejích eshopech vědělo více a více lidí. Tento vzestup lze pak přičíst i k zvyšující se popularitě prodávaného zboží.

Obrázek 10: Vývoj tržeb ABC, s. r. o.

Zdroj: vlastní za použití údajů od společnosti ABC, s. r. o.

Podle rostoucího objemu objednávek v roce 2010 jednatel společnosti sdělil, že oproti minulému roku je očekáván růst tržeb zhruba 1,55x, což je náš index růstu tržeb. S tímto číslem budeme pracovat dále. Tento výrazný nárůst způsobil i nově vzniklý eshop, kterému se více věnuje kapitola 8. 2. 3.

Pokud tedy vezmeme celkové tržby z roku 2009 a vynásobíme je indexem růstu tržeb, dostaneme odhad celkových tržeb pro rok 2010. V našem případě to je tedy zhruba 1.310 tis. Kč. Znovu je potřeba připomenout, že je to jen odhad, který počítá jak s některými marketingovými nástroji, tak i se stále zvyšující se popularitou zboží.

Očekávané provozní výnosy jsou pro zprehlednění shrnuty do tabulky 14:

Tabulka 14: Plánované výnosy ABC, s. r. o.

Označení ve výkazu zisku a ztráty	Text	Očekávaná hodnota pro rok 2010 (v tis. Kč)
I.	Tržby za prodej zboží	1310
	Celkem	1310

Zdroj: vlastní za použití údajů od společnosti ABC, s. r. o.

7. 2. 2. Plán provozních nákladů

V závislosti na tomto pak musíme obdobně odhadnout i náklady, abychom následně mohli pracovat se ziskem. K tomu je důležitá marže, podle které zjistíme potenciální vynaložené náklady v souvislosti s pořízením zboží.

Tabulka 15: Vývoj marže

2008	2009	2010 (leden až červen)
35,71%	44,85%	43,04%

Zdroj: vlastní za použití údajů od společnosti ABC, s. r. o.

Pro další výpočet bude tedy použit údaj z roku 2010. A proč to má být zrovna toto číslo? Protože průměrně o tuto částku je cena zboží navyšována. Náklady vynaložené na prodané zboží tak budou zhruba 746 tis. Kč. Ke konci roku musí být stanoveny i další náklady.

Další položkou pak jsou osobní náklady, tedy jinak řečeno odměny a mzdy pro zaměstnance. Zde se vychází z položek z minulých období. Další důležitou věcí je, že hodinové sazby se měnit nebudou, takže by toto číslo mělo být poměrně přesné. Pokud se podíváme do rozvahy, vidíme, že tato čísla jdou nahoru. To mají za následek především zvyšující se tržby, je tak potřeba více pracovníků k odbavování zakázek. V našem případě se toto řeší pomocí brigádníků. Oproti polovině roku 2010 se očekává, že u těchto nákladů dojde ve zbývajících částech roku k mírnému snížení, protože červenec a srpen nejsou tolik vytížené měsíce, a tak nebude potřeba tolik výpomoci. V kontextu s těmito faktory se osobní náklady očekávají na hodnotě 270 tis. Kč.

Velké zvýšení bude zaznamenáno ve výkazu zisku a ztráty také díky výkonové spotřebě. Již od konce roku 2009 se společnost rozhodla, že si pronajme další větší prostory, které budou sloužit částečně jako kancelář, ale z větší míry jako sklad, místo pro osobní odběry a také jako malá prodejna. Z toho také plyne zvýšení nákladových položek za nájem, energie a údržbu a provoz prodejny. V této položce se nesmí zapomenout ani na cestovné, protože jednatelé přivážejí část zboží z celnice (jedná se o dovozy z USA) vlastními automobily. Podle dosavadních smluv by celá složka výkonové spotřeby měla být 250 tis. Kč.

Další položkou jsou daně a poplatky. Do této položky patří správní a soudní poplatky, případně kolky a obecně další poplatky. V roce 2009 byla tato částka navýšena v poměru o velkou částku (z 3 tis. Kč na 16 tis. Kč). Toto bylo z důvodu notářského zápisu a dalších právních kroků, protože někdo okopíroval systém eshopů, čímž porušil autorský zákon¹², a

¹² konkrétně oddíl 3 majetková práva §12 – právo dílo užít

dále se pak zvažoval postup při krádeži dat zákazníků. V roce 2010 se předpokládá, že by se částka za tuto skupinu měla vrátit na nižší mez. Obecně je počítáno s 5 tis. Kč.

Poslední nákladovou položkou jsou ostatní provozní náklady. V našem případě sem patří především dary (účet 543) a manka a škody (účet 549). Manka nelze s přesností odhadnout, použít lze jen statistiku, a to ještě za předpokladu, že nevznikne nějaká nečekaná událost, která způsobí ztráty. Naopak co lze s přesností určit, je položka darů. ABC, s. r. o. se totiž snaží podporovat i mládež ve školách, které věnuje své zboží. Nutno však dodat, že často se jedná o zboží, jež je na skladě z jakéhokoliv důvodu delší dobu, a je tak čím dál tím více neprodejně. Lze říci, že velikost účtu 543 si firma může odhadnout. Navíc si tuto hodnotu může ABC, s. r. o. odečíst od základu daně, tedy konkrétně nejvýše 5% ze základu daně, což povoluje odstavec 8 §20 zákona o dani z příjmu. Celkem by tedy podle plánu mohly být ostatní provozní náklady 15 tis. Kč.

Očekávané provozní náklady (stejně jako jsem tomu provedl u výnosů) jsou tak pro zpřehlednění shrnuty do tabulky 16:

Tabulka 16: Plánované výnosy v ABC, s. r. o

Označení ve výkazu zisku a ztráty	Text	Očekávaná hodnota pro rok 2010 (v tis. Kč)
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	564
B.	Výkonová spotřeba	250
C.	Osobní náklady	270
D.	Daně a poplatky	5
H.	Ostatní provozní náklady	15
	Celkem	1104

Zdroj: vlastní za použití údajů od společnosti ABC, s. r. o.

7. 2. 3. Finanční a mimořádné náklady a výnosy

Nejprve k mimořádnému výsledku hospodaření. Zde ale není prakticky, co řešit, protože položky v této složce zůstanou prázdné, což znamená, že ABC, s. r. o. nemusela řešit škody a následné vypořádání s pojišťovnou.

Co se týče finančních nákladů, zde jsou zahrnuty zejména bankovní poplatky a kursové ztráty. Výnosy pak zahrnují zejména kursové výnosy, které byly uplatněny zejména od

začátku června, kdy dolar vůči české koruně začal oslabovat a se cena nakoupeného zboží z USA pro ABC, s. r. o. postupně klesala. Přesto se do celkového výsledku hospodaření z finanční činnosti promítlo, že dolar měl v předchozím období (leden až květen) opačný trend, takže vzhledem k tomu se nejpravděpodobněji skončí v menší ztrátě. Pokud vyjdeme z údajů z poloviny roku, finanční výsledek hospodaření byl -4 tis. Kč, následně ale česká koruna posilovala, což nahrává k zmenšení ztráty (pokud by skutečně nastálý trend pokračoval) a možná až pokles k nule, či do kladných čísel. Raději budme ale opatrnější a možné výnosy nepřeceňujeme, proto je odhad stanoven na -3 tis. Kč.

7. 2. 4. Plánový výkaz zisku a ztráty

Data z předchozích podkapitol budou použita v plánovém výkazu zisku a ztráty, což se dělá za účelem zjištění výsledku hospodaření za rok 2010. Poté bude navrženo, jak lze s tímto údajem pracovat dále. Pro přehlednost jsou všechny potřebné údaje uvedeny ve výkazu zisku a ztráty ve zjednodušeném rozsahu, což dokumentuje tabulka 17.

Tabulka 17: Plánový výkaz zisku a ztráty ABC, s. r. o.

označení	text	Plán na rok 2010 (v tis. Kč)
I.	Tržby za prodej zboží	1310
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	746
+	Obchodní marže	564
II.	Výkony	0
B.	Výkonová spotřeba	250
+	Přidaná hodnota	264
C.	Osobní náklady	270
D.	Daně a poplatky	5
H.	Ostatní provozní náklady	15
*	Provozní výsledek hospodaření	24
XI.	Ostatní finanční výnosy	3
O.	Ostatní finanční náklady	6
*	Finanční výsledek hospodaření	-3
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	4
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	20
*	Mimořádný výsledek hospodaření	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období	20

Zdroj: vlastní

Ve výkazu vidíme, že předpokládaný zisk pro rok 2010 je 20 tis. Kč. Daň z příjmu právnických osob je 19%, oproti předchozím rokům se tedy i pro rok 2010 snížila. Základ

daně je stanoven odhadem z důvodu, že jednatele společnosti nechtěli poskytnout daňovou uznatelnost a neuznatelnost konkrétních položek s dalšími odpočty.

7. 3. Možnosti rozdělení zisku

Jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách, disponibilní zisk lze rozdělit mnoha způsoby. Jak je uvedeno v podkapitole 7. 1., ze zisku lze navýšit základní kapitál, uhradit ztráta z minulých let, navýšit fondy a převést do dalšího období.

Pokud vezmeme v úvahu zisk, který byl vypočten za první půlrok 2010, ABC, s. r. o. ho může využít již nyní. Finanční prostředky totiž má (krátkodobý finanční majetek je dle rozvahy 160 tis. Kč). V případě, že tento předpokládaný hrubý výsledek hospodaření bude využit k investicím, na konci roku to bude znamenat, že investice se nám v účetnictví objeví jako náklad, čímž tato položka právě o tento předpokládaný hrubý výsledek hospodaření naroste a vyrovná se s výnosy. Výsledek hospodaření tak bude 0, což znamená, že nemusíme platit daň z příjmu a přitom bude očekáván další růst firmy, s čímž bylo také investováno. Investicím v ABC, s. r. o. je podrobněji věnována následující osmá kapitola.

8. Investice

8. 1. Úvěr jako zdroj financování

Obecně lze říci, že úvěry jsou jedním ze zdrojů financování podniků a v praxi jsou v časté míře využívány. Jejich podmínky jsou zakotveny v obchodním zákoníku §497 až §507 (zákon č. 513/1991 Sb.).

Ačkoli se může v dnešní době zdát, že úvěr lze získat snadno, v praxi tomu tak není. Banky si totiž své klienty prověřují a právnické osoby nejsou výjimkou. Každá banka má tyto podmínky jiné a dá se říci, že jejich přístup je individuální. V praxi tak může nastat situace, že jedna banka úvěr povolí a druhá nikoliv.

Co vlastně banky od svých potenciálních klientů žádají? Jsou to především účetní výkazy, ve kterých lze zjistit, jak se dané společnosti daří. Proto je vyžadována zejména účetní závěrka (u společností, které mají povinnost auditu pak i k tomu zpráva auditora) a přiznání o dani z příjmu. Další podmínky pak jsou individuální a mohou se lišit banky od banky, ale i produkt od produktu, pro příklad lze uvést podnikatelský plán.

Banky tyto údaje žádají především proto, aby zjistily finanční zdraví podniku a jeho finanční strukturu. Nedílnou součástí jsou také pohledávky a závazky, tedy především to, zda jsou spláceny v dobách splatnosti. Další důležitou stránkou je posouzení, zda je vytvářen provozní zisk a zda podnik vykazuje dostatečný podíl vlastního kapitálu na celkovém.

Co se týče zkoumané společnosti ABC, s. r. o. a její šanci se k penězům z tohoto zdroje dostat, pohledů na to je hned několik. Jak již bylo zmíněno, podmínky jsou nastaveny velmi individuálně. Na žádost zaslanou do bank s údaji z účetní závěrky a finanční analýzy uspokojivá odpověď nedorazila, některé dokonce ani neodpověděly. Vždy bylo odkázáno jen na to, že jsou ochotny sdělit pouze obecné podmínky, které jsou již ale zmíněny výše.

Z čistě teoretické roviny je pro banky důležité především toto: vytvářet provozní zisk, schopnost dostát svým závazkům a dostatečný vlastní kapitál. Pokud vezmeme v potaz první položku, tak ta je splněna - provozní zisk byl vytvořen ve všech třech sledovaných obdobích. U schopnosti dostát svým závazkům je to již horší, protože když se podíváme do

finanční analýzy na ukazatel doby obratu závazků (kapitola 6. 3. 2.), tak zde v roce 2009 vyšlo číslo 72, což je něco málo přes dva měsíce. Toto číslo bylo sice ve zmíněném roce nad republikovým průměrem¹³, který byl 77, ale co se týče maloobchodu, tak zde zaostává, protože zde byl průměr 60¹³.

Podíl vlastního kapitálu na celkovém pak za roky 2008 - 2010 postupně rostl, což by mohlo být pro banky pozitivní, ale podíl nepřekročil polovinu. A právě v posledních dvou zmíněných ukazatelích jsou možné problémy získání případného úvěru. Pokud by banky první žádosti zamítly, už by to pro nás znamenalo náklady za vyřizování, což není nepodstatná položka.

8. 2. Možnosti investic

O tom, jak naložit s kladným výsledkem hospodaření se můžeme přesvědčit v následujících kapitolách, které poodhalí možnosti investic ve zkoumané společnosti ABC, s. r. o. Nejprve však je potřeba určit, kam investovat (myšleno interně), v našem případě, do jakého eshopu.

8. 2. 1. Efektivnost jednotlivých obchodů

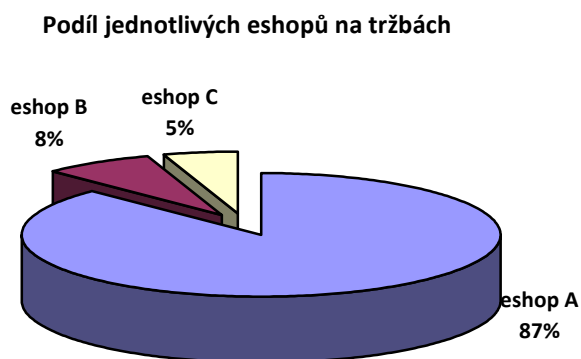
Na začátku roku 2009 ABC, s. r. o. provozovala 3 své eshopy. Ve svém účetnictví je má samozřejmě analyticky odděleny. Z těchto údajů pak lze zjistit, kolik jaký obchod vydělá. Nejprve tedy zjistíme, do jakého by se investice mohly vyplatit nejvíce.

Zdaleka ale nejde jen o srovnání tržeb, protože do jednotlivých obchodů se zboží dováží různými způsoby a tím pádem není totožná cena za přepravu. Z toho plyne, že se poměr nákladů a výnosů jednotlivých obchodů budou lišit.

Obchody budeme nazývat A, B a C. Pro obchody A a B je nutno říci, že je zboží dodáváno na sklad z USA, čímž se musí platit clo, což zvyšuje náklady, ale na druhou stranu neexistuje v ČR konkurence. Zákazník pak čeká na zboží o to déle, průměrně se doba dodání pohybuje okolo 4 - 6 týdnů. Obchod C je pak opakem, zboží je dodáváno v kratších intervalech, což ho umožňuje poslat průměrně 3 týdny po objednání. Přímá konkurence u nás pak u tohoto eshopu na rozdíl od A i B existuje.

¹³ údaje z článku na serveru www.nasepenize.cz viz zdroj [5]

Podle výnosů je jednoznačně nejlepší eshop, což dokumentuje graf na obrázku 11.

Obrázek 11: Podíl jednotlivých obchodů na tržbách

Zdroj: vlastní za použití údajů od společnosti ABC, s. r. o.

Jak jsou jednotlivé eshopy výdělečné, lze ukázat na ukazateli nákladovosti výnosů. Tento vztah porovná náklady k výnosům a obecně se dá říci, že jeho hodnota by postupem času měla klesat, a to z toho důvodu, že chceme mít co největší výnosy a naopak co nejmenší náklady. Z tohoto důvodu jsou také logicky v čitateli náklady a ve jmenovateli výnosy, tento vztah tak poukazuje, kolik nákladů je potřeba použít na 1 Kč výnosů.

Každý eshop má samozřejmě jiná čísla, která jsou v účetnictví rozlišena analyticky. Účetní program Vario tak po zadání příkazu lehce našel tyto údaje:

Tabulka 18: Nákladovost výnosů ABC, s. r. o. (náklady eshopu/výnosy eshopu)

Obchod	Náklady	Výnosy	Nákladovost výnosů
A	186	280	0,66
B	17	24	0,71
C	12	16	0,75
<i>Celkem</i>	<i>215</i>	<i>320</i>	

Zdroj: vlastní za použití údajů od společnosti ABC, s. r. o.

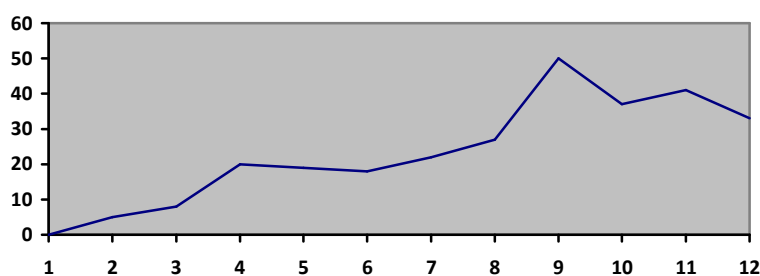
Náklady k jednotlivým eshopům byly přiděleny taktéž účetním programem Vario, ten totiž jednotlivé náklady rozpočítá (zvláště ty spojené s dopravou). Výnosy pak jsou jasně stanoveny dle zakázek a vydaných faktur, konkrétní čísla opět vyhledal účetní program

Vario. Ve výkazu zisku a ztráty (příloha B) jsou náklady i výnosy vyšší, což je dáno tím, že zde není zahrnut provoz informačního portálu, který ABC, s. r. o. také spravuje.

Jako asi každá firma i ABC, s. r. o. by chtěla maximalizovat svůj zisk. Pokud postoupíme do dalšího roku, tak ABC, s. r. o. skutečně zvažovala několik investic, na které se podíváme blíže.

Dle rozvahy z konce roku 2008 (příloha A), je vidět, že ABC, s. r. o. vygenerovala zisk jen 3 tis. Kč, ale její tržby postupně rostly, a tak byl očekáván pozitivní vývoj i nadále, což je vidět na grafu eshopu A, na jehož tržbách je firma závislá.

Vývoj tržeb eshopu A

Obrázek 12: Vývoj tržeb eshopu A

Zdroj: vlastní za použití údajů od společnosti ABC, s. r. o.

Graf eshopu A na obrázku 12 je uveden zcela záměrně, protože zde je daleko větší potenciál růstu než u B a C, a to zejména z důvodu, že jím nabízené zboží je atraktivní pro velkou část populace, ale jen část o eshopu věděla. U zbylých dvou pak tento potenciál není, B nabízí méně atraktivní zboží a u C je dost konkurenčních. Nicméně je nutno přiznat, že i oni se podílejí významným způsobem na tržbách. Pro ABC, s. r. o. je tak zcela prioritní eshop A, do kterého se rozhodla také investovat.

8. 2. 2. Investice do stávajícího eshopu A

Zde se nedá říct, že šlo o nějaká vylepšení, ale spíše o marketingové kroky. Co se týče technické stránky věci, tak až na menší inovace nic podstatného realizováno nebylo.

Důležité pro ABC, s. r. o. bylo, aby všechny tyto kroky byly co nejméně nákladné. Jejich přehled a finanční nákladnost je uveden v tabulce 19.

Tabulka 19: Marketingové kroky ABC, s. r. o.

Marketingový nástroj	Cena (v Kč)
Vylepšení SEO externím dodavatelem	7.000
Soutěže	6.000
Akce poštovné zdarma	0
P. R. články na vlastním informačním webu	0
Výměna odkazů	0
Registrace a provoz na sociální síti Facebook	0
Reklamní kampaně na vhodných serverech	10.000
Měsíční newslettery	0
Celkem	23.000

Zdroj: vlastní za použití údajů od společnosti ABC, s. r. o.

Jak je vidět z předchozí tabulky, většina vylepšení byla zdarma. Pokud jde o jejich samotnou realizaci, tak tu obstarají project manageři v rámci své činnosti.

Co se týče konkrétních nástrojů, tak podstatné je vylepšení SEO. Tento krok je totiž velmi důležitý, tento nástroj totiž zlepší pozici portálu ve vyhledávacích. A právě vyhledávače jsou obrovský potenciál. Za vše hovoří tato čísla: největší internetový vyhledávač v ČR www.seznam.cz navštíví za měsíc v průměru každý druhý Čech a denně ho navštíví kolem dvou milionů návštěvníků¹⁴. Navíc externí dodavatel ještě vylepšil pozici zboží na portálech, které se specializují na jeho vyhledávání a porovnávání, nejznámější jsou www.zbozi.cz a www.heureka.cz. Tento krok je sice taktéž pozitivní, ale jak bylo zmíněno v předchozím textu, eshop A, nejvýnosnější obchod společnosti, nemá na českém trhu prakticky konkurenci. Tento krok tak přivítá především eshop C.

Další položkou marketingových nástrojů jsou soutěže. Firma se rozhodla, že každé tři měsíce rozdá výhry těm, kteří si něco nakoupí a kteří zodpovědí nejpřesněji tipovací otázku. Celkem logicky je to další cesta, jak se „zbavit“ zboží ze skladu, u kterého je malá pravděpodobnost, že si ho někdo pořídí.

¹⁴ podle statistik online.netmonitor.cz

Nejnákladnější položkou pak jsou reklamní kampaně na ostatních serverech. Zde je důležité vybrat si servery s tematikou, která je blízká prodávanému zboží. A vzhledem k tomu, že naše firma prodává zboží s fanouškovskou tematikou, tak zacílení až takový problém nebude. Díky tomu si pak lidé najdou cestu na stránky, což je účel akce. Hlavně to pak přitáhne nové zákazníky, a to je nejdůležitější.

Z tabulky 19 mohou na první pohled zaujmout položky zadarmo. Z hlediska účetního je to sice nepodstatné, ale i toto přispívá k větším tržbám a růstu celé společnosti. Newslettery, stránka na Facebooku či P. R. články jsou již dnes běžnou věcí. Zajímavá je pak i výměna odkazů, což je další cesta na eshop. S tím souvisí i další věc, která byla v tabulce opomenuta, a to je umístění odkazů na eshop pomocí internetových diskuzí. Na jednu stranu je to určitě na hranici (možná i za hranicí) etiky, ale to další forma, jak zadarmo dostat lidi na jakoukoli internetovou prezentaci.

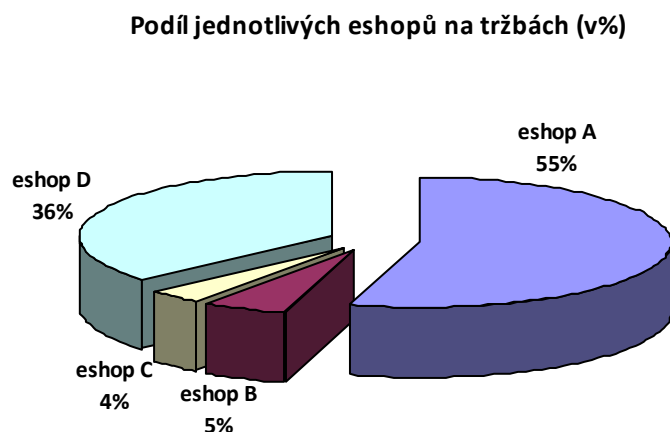
Uvažovanou možností je modul na principu věrnostního systému, aby bylo zaručeno, že se zákazník vrátí. V praxi by to fungovalo tak, že při každém nákupu by mu byla dána sleva na ten příští, což by ho mělo motivovat vrátit se. Touto možností ale dosavadní administrační systém nedisponuje a implementace by byla obtížná. Na druhou stranu zde něco podobného funguje, ale není to na automatické bázi. Pokud si totiž někdo objednává pravidelně, slevu skutečně dostane, toto ale závisí, zda si toho pracovník odbytu ve skladu všimne, tento proces tak v současné praxi závisí jen a jen na něm. Slevu pak samozřejmě nedá on, ale vše musí schválit project manager.

Nejdůležitější na tomto je fakt, že výrazně stouply tržby, což je pro celou kampaň nejdůležitější. Růstový trend je potvrzen ve výkazu zisku a ztráty v příloze. Je však potřeba zmínit, že svou roli sehrály určitě také trendy, vracející se zákazníci či doporučení jiných.

8. 2. 3. Investice do nového eshopu

Na konci roku 2009 také ABC, s. r. o. začala uvažovat o novém eshopu, v našem případě ho budeme nazývat eshop D. Jen pro upřesnění. Tento eshop bude postaven na stejném principu, jeho administrace bude svedena společně k ostatním, což je určitě při práci efektivní. Na rozdíl od A i B má ale v ČR několik konkurentů, ale celkový potenciál zákazníků vyšší než u eshopu A.

Nakonec byl spuštěn v únoru a samozřejmě i na něj byly použity marketingové kroky z předchozí podkapitoly, protože i zde je velký potenciál. Všeobecně se ve vedení společnosti předpokládalo, že mezi jejími čtyřmi eshopy zaujme druhou pozici, což se také ve skutečnosti stalo.

Obrázek 13: Podíl jednotlivých obchodů na tržbách po zavedení eshopu D

Zdroj: vlastní za použití údajů od společnosti ABC, s. r. o.

Údaje pro graf na obrázku 13 jsou samozřejmě z účetního programu Vario za období od února do června roku 2010. Jenže jedna věc jsou výnosy a druhá věc je jejich nákladovost.

Tabulka 20: Podíl jednotlivých obchodů na tržbách po zavedení eshopu D

Obchod	Náklady	Výnosy	Nákladovost výnosů
A	183	374	0,49
B	18	34	0,53
C	16	27	0,59
D	163	245	0,67
<i>Celkem</i>	<i>380</i>	<i>680</i>	

Zdroj: vlastní za použití údajů od společnosti ABC, s. r. o.

Pokud tato čísla porovnáme zejména s obchodem A (tabulka 20), který by měl být právě společně s D v blízké budoucnosti hlavním tahounem společnosti, tak je vidět, že nákladovost výnosů je větší. Dopady jsou naznačeny výše. Firma totiž byla nucena postavit ceny na spodní hranici, aby obstála na trhu, dále se pak zpočátku neobjednávalo takové

množství, čímž je také i rozpočítaná cena dopravy jednoho kusu vyšší. Protože i zde platí: čím větší zásilka, tím menší poštovné a balné.

Celkově se dá říci, že jeho zřízení bylo prospěšné. Ač má nejvyšší nákladovost, i on se výraznou měrou podílí na tržbách a při zachování stejné nákladovosti následně i na zisku. Pokud i on bude v dalších obdobích snižovat svou nákladovost, může se stát společně s obchodem A hlavním tahounem a ABC, s. r. o. by to jenom prospělo.

8. 2. 4. Další možnosti

Již při porovnávání ABC, s. r. o. s XYZ, s. r. o. bylo doporučeno, jak se zdá dle úspěšného příkladu, investovat do dlouhodobého hmotného majetku, který by pak dále přinesl větší zisky. Další položkou v účtové třídě 0 je pak dlouhodobý finanční majetek a toto je další možnost, ale může být více riziková v případě investic do akcií.

Nejběžnějšími cennými papíry jsou:

- akcie (upraveny §155 obchodního zákoníku),
- dluhopisy (upraveny v zákoně o dluhopisech),
- zátižní listy (upraveny §176 obchodního zákoníku),
- poukázky na akcie (upraveny v §204b obchodního zákoníku),
- podílové listy (upraveny v §8 zákona o kolektivním investování),
- kupóny (upraveny v §12 zákona o cenných papírech),
- opční listy (upraveny §217a obchodního zákoníku).

9. Závěr

V diplomové práci je rozebrána problematika využitím dat z finančního účetnictví pro rozhodování a řízení podniku. Celé práce byla rozdělena do devíti kapitol, v prvních třech kapitolách je uvedeno základní teoretické vymezení, kde byly nejprve vysvětleny principy účetnictví, dále pak účetní závěrka a v neposlední řadě také důležitost účetního systému. To vše se pak promítlo i do praktické části.

Cílem této práce byla analýza dat získaných z účetnictví a následné návrhy řešení na základě těchto analýz. Účetní data se totiž dají použít i k rozhodování, řízení a plánování a nejenom, že tuto evidenci nařizuje zákon. Nebyl také opomenut ekonomický software a jeho praktické využití. Právě výběr tohoto softwaru pro účetnictví a zvláště jeho funkcí je pro firmy velmi důležitým rozhodnutím. Bylo dokázáno, že jeho efektivní používání může ušetřit čas a následně i zvýšit ziskovost. Další jeho důležitou složkou je dostupnost dat a v případě zkoumané firmy to nedělalo problémy, takže lze říci, že výběr a využití účetního programu jsou zde efektivní.

Teoretická část je z větší části věnována účetní závěrce, z níž se dají použít údaje pro finanční analýzu, kterou jsem v praktické části také provedl. Důležitý je na této části fakt, že účetní závěrka je zveřejňována, takže mohlo být provedeno i srovnání se zkoumaným podnikem. A nutno dodat, že srovnávaný podnik ze srovnání vyšel lépe, a to zejména proto, že druhý rok měl vysoké zisky a následně se rozhodl investovat do dlouhodobého majetku. Ten si sice pořídil z cizích zdrojů, ale následující rok se již vrátilo vše do období, kdy měla tato společnost vysoké zisky. Pro naší zkoumanou společnost z toho plyne fakt minimálně zvážení obdobných investic třeba i za použití cizích zdrojů.

Naproti tomu se v roce 2009 firma rozhodla podniknout menší investice do marketingu, díky kterým se jejím obchodům výrazně zvedla návštěvnost a následně i zisk. Tyto investice je možné hodnotit jako úspěšné, protože tržby vzrostly téměř dvaapůlkrát. Nemá cenu však tyto kroky přeceňovat, a to z důvodu, že část růstu byla zapříčiněna pozitivním trendem a vzrůstající popularitou zboží. Naproti tomu nesmí být toto odvětví marketingu podceňováno, protože bylo ukázáno, hodně řada kroků jde dělat zadarmo, což je pro zkoumaný podnik, který je na našem trhu krátce, určitě pozitivní věc.

Dále zde byl nastíněn postup při tvorbě finančního plánu. Pro rok 2010 se podařilo zjistit, jaký je předpokládaný zisk tohoto roku. S tímto údajem lze pak pracovat i v průběhu roku, a to zejména v návaznosti na investice a náklady, čímž lze v konečném důsledku snížit daň z příjmu.

Závěrem je potřeba zmínit, že tato práce splnila úkoly popsané v úvodu. Podařilo se zpracovat plány a analýzy, které měly přímé dopady na další vývoj a následné rozhodování společnosti. To vše by ale nešlo bez údajů získaných z finančního účetnictví, což je pro tuto práci klíčové.

Tato práce měla hlavně upozornit na to, že účetnictví není jen o předkládání jeho dokumentů úřadům, ale je prakticky využitelné i v ostatních oblastech každodenního řízení, plánování a následném rozhodování s přímým dopadem efektů využití v účetní jednotce.

10. Použitá literatura

Nepřímé citace

- [1] BRADA, J. *Základy účetnictví I*, 1. vyd. Praha: VŠCHT. 2007. 157s. ISBN: 978-80-7080-636-4.
- [2] KRÁL, B. et al. *Manažerské účetnictví*. 1. vyd. Praha: Management Press. 2002. 547 s. ISBN 80-7261-062-7.
- [3] FIBÍROVÁ, J., ŠOLJAKOVÁ, L., WAGNER, J. *Nákladové a manažerské účetnictví*. 1. vyd. Praha: ASPI. 2007. 432 s. ISBN 978-80-7357-299-0.
- [4] Průměrná splatnost faktur [online]. Teplice: Našepeníze.cz – ekonomické zpravodajství 2010 [cit. 2010-10-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.nasepenize.cz/prumerna-splatnost-faktur-se-prodluzuje-nyni-je-72-dnu-jake-obory-jsou-nejhorsi-7423>>.

Bibliografie

- [5] AMBROŽ, J. *Daň z příjmů a účetní závěrka*. 1. vyd. Praha: Koršach, 2009. 152 s. ISBN 978-80-86296-30-2.
- [6] GÁLA, L.; POUR, J.; TOMAN, P. *Podniková informatika*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 496 s. ISBN 80-247-1278-4.
- [7] JOSKOVÁ, L.; PRAVDA, P. *Obchodní zákoník 2010 úplné znění s úvodním komentářem*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 112 s. ISBN 978-80-247-3020-2.
- [8] KOVANICOVÁ, D. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 19. vyd. Praha: Polygon, 2007. 440 s. ISBN 978-80-7273-143-5.
- [9] KISLINGEROVÁ, E., HNILICA, J. *Finanční analýza krok za krokem*. 2. vyd. Praha: C.H.Beck. 2005. 160s. ISBN 80-7179-321-3.
- [10] LOUŠA, F. *Zákon o účetnictví v praxi*. 4. vyd. Praha: Grada, 2009. 136 s. ISBN 978-80-247-2942-8.
- [11] MEJZLÍK, L. *Účetní informační systémy: Využití informačních a komunikačních technologií v účetnictví*. 1. vyd. Praha: Oeconomica. 2006. 248s. ISBN 80-245-1136-3.
- [12] PEŠTUKA, J. *České účetní standardy*. 4. vyd. Praha: Eurounion, 2007. 295 s. ISBN 80-7317-057-4.
- [13] PETŘÍK, T. *Ekonomické a finanční řízení firmy*. 2. vyd. Praha: Grada, 2009. 735 s. ISBN 80-247-1046-3.

- [14] RYLOVÁ, Z. et al. *Daňové zákony 2009*. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2008. 192 s. ISBN 978-80-251-2366-9.
- [15] RYNEŠ, P. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka*. 1. vyd. Olomouc: ANAG. 2002. 742s. ISBN 80-7263-143-8.
- [16] SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera*. 2. vyd. Praha: Computer Press, 2001. 215 s. ISBN 80-7226-562-8.
- [17] SEDLÁČEK, J. *Účetnictví podnikatelů po vstupu do Evropské unie*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004. 292 s. ISBN 80-7179-859-2.
- [18] SEDLÁČEK, J. *Účetnictví pro manažery*. 3. vyd. Praha: Grada, 2005. 228 s. ISBN 80-247-1195-8.
- [19] SYNEK, M. a kol. *Manažerská ekonomika*. 4. vyd. Praha: Grada. 1992. 452 s. ISBN 80-247-1992-4.
- [20] Vyhláška č. 500/2002 Sb., *České účetní standardy*. 1. vyd. Praha: Sagit.2010. 176s. ISBN 978-80-7208-804-1.
- [21] *Zákon č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví*. 1. vyd. Praha: Eurounion. 2009. 308 s. ISBN 978-80-7317-078-3.
- [22] *Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. 2010. 344s. ISBN 978-80-7400-235-9.

11. Seznam příloh

Příloha A: Rozvaha ABC, s. r. o. ve zjednodušeném rozsahu	82
Příloha B: Výkaz zisku a ztráty ABC, s. r. o. ve zjednodušeném rozsahu	83
Příloha C: Výkazy XYZ, s. r. o.	84
Příloha D: Výpočet čistého zisku	86
Příloha E: Rozdělení fondů	87

Příloha A: Rozvaha ABC, s. r. o. ve zjednodušeném rozsahu (v tis. Kč)

označení	text	2008	2009	2010 (leden- červen)
	AKTIVA CELKEM	618	599	608
A.	Pohledávky za upsaný vlastní kapitál	100	40	0
B.	<i>Dlouhodobý majetek</i>	0	0	0
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	0	0	0
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0
C.	<i>Oběžná aktiva</i>	518	530	608
C. I.	Zásoby	124	247	260
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	0	0	0
C. III.	Krátkodobé pohledávky	240	160	188
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	154	123	160
D. I.	Časové rozlišení	0	29	0
	PASIVA CELKEM	618	599	608
A.	<i>Vlastní kapitál</i>	203	239	249
A. I.	Základní kapitál	200	200	200
A. II.	Kapitálové fondy	0	0	0
A. III.	Rezervní fondy	0	1	0
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let	0	3	35
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	3	35	14
B.	<i>Cizí zdroje</i>	415	348	359
B. I.	Rezervy	0	0	0
B. II.	Dlouhodobé závazky	0	0	0
B. III.	Krátkodobé závazky	415	348	359
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	0
C. I.	Časové rozlišení	0	12	0

Zdroj: údaje od společnosti ABC, s. r. o.

Příloha B: Výkaz zisku a ztráty ABC, s. r. o. ve zjednodušeném rozsahu (v tis. Kč)

označení	text	2008	2009	2010 (leden- červen)
I.	Tržby za prodej zboží	350	845	690
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	225	466	393
+	Obchodní marže	125	379	297
II.	Výkony	233	0	0
B.	Výkonová spotřeba	134	102	128
+	Přidaná hodnota	224	277	169
C.	Osobní náklady	196	214	144
D.	Daně a poplatky	6	14	3
E.	Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	0	0	0
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	0	0	0
F.	Zůstatková cena dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	0	0	0
G.	Změna stavu rezerv a opr. položek oblasti komplex. NPO	0	0	0
IV.	Ostatní provozní výnosy	0	0	0
H.	Ostatní provozní náklady	12	3	2
V.	Převod provozních výnosů	0	0	0
I.	Převod provozních nákladů	0	0	0
*	Provozní výsledek hospodaření	10	46	20
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	0	0	0
J.	Prodané cenné papíry a podíly	0	0	0
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	0	0	0
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	0	0	0
K.	Náklady finančního majetku	0	0	0
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	0	0	0
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	0	0	0
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	0	0	0
X.	Výnosové úroky	0	0	0
N.	Nákladové úroky	0	0	0
XI.	Ostatní finanční výnosy	2	4	1
O.	Ostatní finanční náklady	8	7	4
XII.	Převod finančních výnosů	0	0	0
P.	Převod finančních nákladů	0	0	0
*	Finanční výsledek hospodaření	-6	-3	-3
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	1	9	3
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	3	35	14
XII.	Mimořádné výnosy	0	0	0
R.	Mimořádné náklady	0	0	0
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	0	0	0
*	Mimořádný výsledek hospodaření	0	0	0
R.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	0	0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období	3	35	14

Zdroj: údaje od společnosti ABC, s. r. o.

Příloha C: Výkazy XYZ, s. r. o. (v tis. Kč)

Rozvaha

označení	text	2006	2007	2008	2009
	AKTIVA CELKEM	359	747	7478	8837
A.	Pohledávky za upsaný vlastní kapitál	0	0	0	0
B.	<i>Dlouhodobý majetek</i>	0	0	566	358
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	0	0	566	358
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0
C.	<i>Oběžná aktiva</i>	359	747	6844	8445
C. I.	Zásoby	0	0	5059	4786
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	330	0	1357	0
C. III.	Krátkodobé pohledávky	29	670	428	2539
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	0	77	69	1120
D. I.	Časové rozlišení	0	0	0	34
	PASIVA CELKEM	359	747	7478	8837
A.	<i>Vlastní kapitál</i>	327	954	1272	3634
A. I.	Základní kapitál	201	201	201	201
A. II.	Kapitálové fondy	0	0	0	0
A. III.	Rezervní fondy	0	0	0	0
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let	0	96	595	1071
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	126	657	476	2362
B.	<i>Cizí zdroje</i>	32	-207	6207	5164
B. I.	Rezervy	0	0	0	0
B. II.	Dlouhodobé závazky	0	0	0	0
B. III.	Krátkodobé závazky	32	-207	6207	6164
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	0	0
C. I.	Časové rozlišení	0	0	0	39

Výkaz zisku a ztráty

označení	text	2006	2007	2008	2009
I.	Tržby za prodej zboží	1005	1879	13361	26534
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	328	145	9505	19654
+	Obchodní marže	677	1733	3856	6880
II.	Výkony	0	0	0	5
B.	Výkonová spotřeba	235	575	2068	2612
+	Přidaná hodnota	442	1159	1788	4273
C.	Osobní náklady	295	531	930	1106
D.	Daně a poplatky	27	6	66	50
E.	Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	0	0	130	208
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	0	0	0	0
F.	Zůstatková cena dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	0	0	0	0
G.	Změna stavu rezerv a opr. položek oblasti komplex. NPO	0	0	0	0
IV.	Ostatní provozní výnosy	0	0	1	11
H.	Ostatní provozní náklady	0	0	93	41
V.	Převod provozních výnosů	0	0	0	0
I.	Převod provozních nákladů	0	0	0	0
*	Provozní výsledek hospodaření	119	622	570	2879
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	0	0	0	0
J.	Prodané cenné papíry a podíly	0	0	0	0
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	0	0	0	0
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	0	0	0	0
K.	Náklady finančního majetku	0	0	0	0
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	0	0	0	0
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	0	0	0	0
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	0	0	0	0
X.	Výnosové úroky	0	0	1	1
N.	Nákladové úroky	0	0	0	0
XI.	Ostatní finanční výnosy	7	35	199	238
O.	Ostatní finanční náklady	0	0	158	160
XII.	Převod finančních výnosů	0	0	0	0
P.	Převod finančních nákladů	0	0	0	0
*	Finanční výsledek hospodaření	7	35	42	79
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	0	0	141	595
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	126	657	470	2363
XII.	Mimořádné výnosy	0	0	6	1
R.	Mimořádné náklady	0	0	0	2
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	0	0	0	0
*	Mimořádný výsledek hospodaření	0	0	6	-1
R.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	0	0	0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období	126	657	476	2362

Zdroj: údaje ze sbírky listin obchodního rejstříku XYZ, s. r. o.

Příloha D: Výpočet čistého zisku

Účetní výsledek hospodaření
- příjmy vyňaté, osvobozené, nezahrnované
- výnosy, které do základu daně nevstupují
+ náklady, které nejsou daňově uznatelné
+, nebo - další korekce nákladů a výnosů
Základ daně
- odpochty
Základ daně po snížení o odpochty (zaokrouhleno na 1000 dolů)
x sazba daně
- slevy na dani
= Daň z příjmu právnických osob
Účetní výsledek hospodaření - daň z příjmu právnických osob = čistý zisk

Zdroj: vlastní za použití údajů zákona o dani z příjmu §17 - §38.

Příloha E: Rozdělení fondů

Fondy tvořené ze zisku (skupina 42.) a převedené výsledky hospodaření	povinné tvorba určena obchodním zákoníkem	421 - zákonný rezervní fond	a. s., s. r. o., státní podniky
		422 - nedělitelný fond	družstva
	dobrovolné tvorba určena rozhodnutím účetní jednotky	423 - statutární fondy 427 - ostatní fondy 428 - nerozdělený zisk minulých let 429 - neuhrazená ztráta min. let	všechny účetní jednotky podle svých potřeb

Zdroj: vlastní